

**T.C.
BERLİN BÜYÜKELÇİLİĞİ
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK MÜŞAVİRLİĞİ**

**2010 YILI
SAYISAL VERİLER VE BİLGİLER**

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa-No</u>
1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	6
1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus	6
1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	6
1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı	7
1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi	7
1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı	8
1.6. Alman Vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı	8
a) Başkonsolosluk Bölgeleri itibariyle 2010 Yılında Alman Vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı	8
b) Yıllar itibariyle Alman vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı	9
c) Alman Vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Alman Vatandaşlığına Geçen Diğer Ülke Vatandaşlarıyla Sayısal Mukayesesi	9
d) Doğumla Alman Vatandaşlığını Elde Eden Türk Çocuklarının Sayısı	10
1.7. Almanya'ya Gelen ve Almanya'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı	10
1.8. Diğer Önemli İstatistik Veriler	11
a) Süreli/Süresiz Oturma İzni ve Oturma Hakkı Sahibi Vatandaşlarımızın Sayısı	11
b) Vatandaşlarımızın Almanya'da Kalış Sürelerine Göre Sayısı	12
2. İSTİHDAMLA İLGİLİ SAYISAL BİLGİLER	13
2.1. Sigortaya Tabi Çalışan Vatandaşlarımızın Sayısı	13
2.2. Sigortaya Tabi Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	13
2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın Eyalet İş Ajansı Bölgelerine Göre Dağılımı	13
2.4. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı	14
2.5. Çalışan Vatandaşlarımızın Diğer Yabancı İşçilerle Sayısal Mukayesesi	14
2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Eyalet İş Ajansı Bölgelerine Göre Dağılımı	15

2.7. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	15
2.8. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler	16
2.9. İşçilerin Ortalama Saat Ücretleri	16
3. SOSYAL GÜVENLİK BİLGİLERİ	17
3.1. Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Finansmanı	17
3.2. İşsizlik Parası ve İkinci Basamak İşsizlik Parası	17
3.3. Malullük, Yaşlılık, Dul/Yetim Aylığı Alan Vatandaşlarımızın Sayısı	17
3.4. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri	18
3.5. Aile Yardımları (Çocuk Paraları) ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarları	18
3.6. Vatandaşlarımız ve Yabancıların Maruz Kaldıkları İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Dağılımı ve Ödenen Aylıklar	19
4. EĞİTİM BİLGİLERİ	20
4.1. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı ile Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Çocukların Sayısı	20
4.2. Mesleki Eğitim Gören Türk ve Toplam Yabancı Genç Sayısı	20
4.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk ve Toplam Yabancı Öğrenci Sayısı	21
5. VATANDAŞLARIMIZLA İLGİLİ ÖNEMLİ MEVZUAT VE UYGULAMA DEĞİŞİKLİKLERİ	22
5.1. Kısa Süreli Çalışma Uygulaması	22
5.2. Hizmet Sunumu Yönergesi	22
5.3. Sanatçıların Sosyal Güvenliği	22
5.4. İşveren İflas Aidatı	22
5.5. Yasal Kaza Sigortası	22
5.6. Bakım Sigortası Ödemeleri	22
5.7. Aile Yardımları	23
5.8. Sosyal Güvenlik Primlerinin Gelir Vergisi Açısından Değerlendirilmesi	24

5.9. 2010 Yılında Sosyal Güvenlik Primlerine Esas Alınan Ücret Üst Sınırları ve Prim Oranları	24
5.10. Yaşlılık Aylığı Alanlar İçin Ek Kazanç Sınırları	25
5.11. İşgöremezlik Aylığı Alanlar İçin Ek Kazanç Sınırları	25
5.12. İşsizlik Parası Ödemeleri	26
6. ÖNEMLİ YARGI KARARLARI	27
6.1. Avrupa Birliği (Topluluğu) Adalet Divanı Kararları	27
6.1.1. Türkiye'ye Kesin Dönüş Yapmış Ebeveynlerin Çocuklarına Meslek Eğitimini Tamamlamaları Halinde Oturma İzni Verilmesine İlişkin Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın C 462/08 sayılı Kararı	27
6.2. Yerel Yargı Kararları	27
6.2.1. Federal Anayasa Mahkemesi'nin II. Basamak İşsizlik Parası Yardım Meblağlarının Yeniden Düzenlenmesine İlişkin 09.02.2010 tarihli Kararı	27
6.2.2. Stuttgart İdare Mahkemesi'nin Reşit Olmayan Davacının Türk Vatandaşlığından Çıkmadan Alman Vatandaşlığına Alınmasına İlişkin 21.09.2009 tarih ve 11K 3612/09 Sayılı Kararı	28
6.2.3. Federal İdare Mahkemesi'nin Türk Vatandaşlarından Aile Birleşiminde Almanca Dil Bilgisi Şartının İstenebileceğine İlişkin 30.03.2010 tarih ve BverwG 1 C.8.09 sayılı Kararı	28
6.2.4. Federal İş Mahkemesi'nin Dil Yetersizliğinden Dolayı Hizmet Sözleşmesinin İptal Edilebileceğine İlişkin 28.02.2010 tarih ve 2 AZR764/08 sayılı Kararı	30
6.2.5. Federal İdare Mahkemesi'nin Almancanın Alman Vatandaşlığına Geçişte Zorunlu Olabileceğine İlişkin 27.05.2010 tarih ve BverwG 5 C.8.09 sayılı Kararı	30
6.2.6. Federal İş Mahkemesi'nin İşçinin İşverene Kasten Zarar Vermesi Halinde Hizmet Akdinin İhbarsız Feshedilebileceğine İlişkin 2AZR 541/09 sayılı Kararı	31
6.2.7. Federal İş Mahkemesi'nin Bir İşkolunda Toplu İş Sözleşmesinde Birden Fazla Sendikanın Muhatap Alınacağına İlişkin 10 AS 2/10 ve 10 AS 3/10 sayılı Kararı	31
6.2.8. Federal İş Mahkemesi'nin Başvurunun Açık İşyerinin Mevcut Olduğunda Yapılmış Olması Halinde Ayrımcılık Sayılabileceğine İlişkin 19.08.2010 tarih ve 8 AZR 370/09 sayılı Kararı	31

6.2.9. Federal İş Mahkemesi'nin İş İlanında Yaştan Dolayı Ayrımcılık Yapılamayacağına İlişkin 19.08.2010 tarih ve 8 AZR 530/09 sayılı Kararı	32
6.2.10. Federal İş Mahkemesi'nin Ödünç İşçiye İzin Parasının Ödeneceğine İlişkin 21.09.2010 tarih ve 9 AZR 510/09 sayılı Kararı	32
6.2.11. Federal İş Mahkemesi'nin Organizasyon Açısından Farklı İşyerlerinin Aynı İşyeri Sayılamayacağına İlişkin 28.10.2010 tarih ve 2 AZR 392/08 sayılı Kararı	33
6.2.12. Federal İdare Mahkemesi'nin Schengen Vizesiyle Almanya'ya Gelen Yabancı'nın Aile Birleşimi Amaçlı Vize Alması Gerektiğine İlişkin 16.11.2010 tarih ve 1 C 17.09 sayılı Kararı	34
6.2.13. Federal İş Mahkemesi'nin İş Sözleşmesinde Belirgin Bir Şekilde İfade Edilmeyen Noel Parasının Ödeneceğine İlişkin 08.12.2010 tarih ve 10 AZR 671/09 sayılı Kararı	34
6.2.14. Münih İdare Mahkemesi'nin Türk Vatandaşlarının Hizmet Sunmak ve Almak Amaçlı Almanya'ya Gelmek İstemelerinde Vize Zorunluluğu Bulunmadığına İlişkin 09.02.2011 tarih ve M 23 K 10.1983 sayılı Kararı	35
6.2.15. Federal İş Mahkemesi'nin İşyeri Başvurusunda Ayrımcılığın Belirgin Olmasına İlişkin 27.01.2011 tarih ve AZR 483/09 sayılı Kararı	36
7. EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞMELER İLE İSTİHDAM PİYASASINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	37
7.1. Ekonomik Gelişmeler	37
7.2. İş Piyasasına İlişkin Değerlendirmeler	38
7.3. Meslek Eğitimi	40

1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

(31.12.2009 tarihi itibarıyla)

	<u>Genel</u>	<u>Yabancı</u>	<u>Türk</u>
Erkek	40.127.993	3.413.540	870.472
Kadın	41.722.442	3.281.236	787.611
Toplam	81.850.435	6.694.776	1.658.083

(31.12.2008 tarihi itibarıyla)

	<u>Genel</u>	<u>Yabancı</u>	<u>Türk</u>
Erkek	40.184.300	3.443.323	889.003
Kadın	41.818.100	3.284.295	799.367
Toplam	82.002.400	6.727.618	1.688.370

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

(31.12.2009 tarihi itibarıyla)

Yaş Grupları

	<u>0-15</u>	<u>15-35</u>	<u>35-45</u>	<u>45-65</u>	<u>65-85</u>	<u>85-95</u>	<u>95 ve yukarı</u>
Erkek	102.102	320.730	182.248	166.799	98.013	555	25
Kadın	96.567	284.183	158.696	179.168	68.069	835	93
Toplam	198.669	604.913	340.944	345.967	166.082	1.390	118

Ortalama yaş: 37,3

(31.12.2008 tarihi itibarıyla)

Yaş Grupları

	<u>0-15</u>	<u>15-35</u>	<u>35-45</u>	<u>45-65</u>	<u>65-85</u>	<u>85 ve yukarı</u>
Erkek	118.746	332.132	183.594	160.818	93.274	439
Kadın	112.002	293.057	155.145	176.516	61.859	788
Toplam	230.855	625.189	338.739	337.334	155.133	1.227

Ortalama yaş: 36,4

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

(31.12.2009 tarihi itibarıyla)

<u>Eyalet</u>	<u>Sayı</u>
Baden Württemberg	285.890
Bavyera	216.558
Berlin	115.555
Brandenburg	2.225
Bremen	27.639
Hamburg	52.668
Hessen	176.710
Mecklemburg Vorpommer	1.412
Aşağı Saksonya	101.934
Kuzey Ren-Vestfalya	558.113
Palatina	66.503
Saarland	12.457
Saksonya	3.800
Saksonya-Anhalt	2.239
Schleswig-Holstein	32.517
Thüringen	1.863

(Kaynak: Eyalet İstatistik Daireleri)

1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

(31.12.2009 tarihi itibarıyla)

<u>Ülke</u>	<u>Erkek</u>	<u>Kadın</u>	<u>Toplam</u>
Türkiye	870.472	787.611	1.658.083
İtalya	304.716	212.758	517.474
Polonya	190.478	208.035	398.513
Sırbistan	84.241	80.701	164.942
Eski Sırbistan ve Karadağ	64.419	58.478	122.897
Yunanistan	150.930	127.133	278.063
Hırvatistan	107.464	113.758	221.222
Rusya Federasyonu	73.247	116.079	189.326
Avusturya	91.952	82.596	174.548
Bosna-Hersek	79.403	75.162	154.565
Hollanda	74.223	60.627	134.850
Ukrayna	48.215	77.402	125.617
Portekiz	61.743	51.517	113.260
Fransa	50.213	57.044	107.257
İspanya	51.743	52.259	104.022
ABD	55.898	42.454	98.352
İngiltere ve Kuzey İrlanda	58.360	37.492	95.852
Diğerleri	995.823	1.040.130	2.035.953
Toplam:	3.413.540	3.281.236	6.694.776

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı
(2010 yılı itibariyle)

Başkonsolosluk Görev bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen	
			Türk-Türk	Türk-Yabancı
Berlin	1.533	379	152	715
Düsseldorf	2.227	570	172	612
Essen	1.924	452	105	936
Frankfurt	2.228	479	187	727
Hamburg	796	326	67	583
Hannover	2.179	419	121	922
Karlsruhe	1.786	297	216	488
Köln	2.065	437	242	724
Mainz	1.157	195	267	253
Münih	1.916	357	178	217
Münster	1.769	263	97	624
Nürnberg	922	261	106	313
Stuttgart	2.703	517	406	692
Toplam	23.205	4.952	2.316	7.806

(Kaynak: Almanya'daki Başkonsolosluklarımız)

1.6. Alman Vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı

a) Başkonsolosluk Bölgeleri itibariyle 2010 Yılında Alman Vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı

Başkonsolosluk bölgesi	Sayı
Berlin	1.611
Düsseldorf	1.972
Essen	2.363
Frankfurt	3.429
Hamburg	1.665
Hannover	2.587
Karlsruhe	1.460
Köln	2.058
Mainz	1.066
Münih	2.201
Münster	1.793
Nürnberg	1.189
Stuttgart	2.003
Toplam	25.397

(Kaynak: Almanya'daki Başkonsolosluklarımız)

b) Yıllar itibariyle Alman Vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı

1972-1979	2.219
1980-1989	10.361
1990	2.034
1991	3.529
1992	7.377
1993	12.915
1994	19.590
1995	31.578
1996	46.294
1997	42.240
1998	59.664
1999	103.900
2000	82.861
2001	76.573
2002	64.631
2003	56.244
2004	44.465
2005	32.661
2006	33.388
2007	28.861
2008	24.449
2009	24.647
2010	26.192
Toplam	830.397

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

c) Alman Vatandaşlığına Geçen Türk Vatandaşlarının Alman Vatandaşlığına Geçen Diğer Ülke Vatandaşlarıyla Sayısal Mukayesesi

<u>Ülke</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Bosna Hersek	1.862	1.797	1.878	1.733
Hırvatistan	1.729	1.224	1.032	542
Yugoslavya ve Karadağ	12.601	10.458	6.343	4.187
Polonya	6.907	5.479	4.245	3.841
Romanya	1.379	3.502	2.137	2.357
Rusya Federasyonu	4.679	4.069	2.439	2.477
Türkiye	33.388	28.861	24.449	24.647
Ukrayna	4.536	4.454	1.953	2.345
Fas	3.546	3.489	3.130	3.042
Tunus	917	924	734	832
Afganistan	3.063	2.831	2.512	3.549
Sri Lanka	1.765	1.678	1.492	1.407
Vietnam	1.382	1.078	1.048	1.513
Irak	3.693	4.102	4.229	5.136
İran	3.662	3.121	2.734	3.184

İsrail	4.313	2.405	1.971	1.681
Kazakistan	3.207	2.180	1.602	1.439
Lübnan	2.030	1.754	1.675	1.759
Pakistan	1.116	1.124	1.208	1.305
Çin	1.036	1.092	1.172	1.194
Erkek	63.049	56.011	47.033	47.573
Kadın	61.517	57.019	47.437	48.548
Toplam	124.566	113.030	94.470	96.121

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

d) Doğumla Alman Vatandaşlığını Elde Eden Türk Çocuklarının Sayısı

2000	23.553
2001	20.931
2002	19.531
2003	18.244
2004	17.448
2005	16.743
2006	16.084
2007	14.075
2008	11.282
2009	9.490
Toplam	167.381

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

1.7. Almanya'ya Gelen ve Almanya'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

<u>Yıl</u>	<u>Gelen</u>	<u>Ayrılan</u>
1998	47.858	45.142
1999	48.129	42.823
2001	40.858	26.656
2002	58.128	36.750
2003	49.699	35.612
2004	42.644	38.005
2005	36.019	34.466
2006	30.720	32.424
2007	27.599	29.879
2008	28.741	38.889
2009	27.212	35.410

(2009 yılı itibariyle cinsiyet olarak)

Erkek	16.762	22.683
Kadın	10.450	12.727

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

1.8. Diğer Önemli İstatistik Veriler

a) Süreli/Süresiz Oturma İzni ve Oturma Hakkı Sahibi Vatandaşlarımızın Sayısı

1990 tarihli eski Alman Yabancılar Yasası'na göre
(31.12.2009 tarihi itibarıyla)

	Süreli Oturma <u>İzni Sahibi</u>	Süresiz Oturma <u>İzni Sahibi</u>
Erkek	59.920	400.985
Kadın	58.266	335.728
Toplam	118.186	736.713

2004 tarihli Yeni İkamet Yasası'na göre
(31.12.2009 tarihi itibarıyla)

İkamet İzni (süreli)

Erkek	136.923
Kadın	166.348
Toplam	303.271

Bunlardan

Eğitim amaçlı oturma izni

Erkek	3.986
Kadın	2.453
Toplam	6.439

Çalışma amaçlı ikamet izni

Erkek	3.545
Kadın	827
Toplam	4.372

Devletler hukuku, insancıl ve siyasi amaçlı ikamet izni

Erkek	9.005
Kadın	8.637
Toplam	17.642

Aile birleşimi

Erkek	99.455
Kadın	134.305
Toplam	233.760

Özel ikamet haklarına dayalı ikamet izni

Erkek	20.932
Kadın	20.126
Toplam	41.058

Yerleşme İzni (süresiz)

Erkek	237.201
Kadın	202.556
Toplam	439.757

Diğer ikamet izinleri

Erkek	11.645
Kadın	8.036
Toplam	19.681

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

b) Vatandaşlarımızın Almanya’da Kalış Sürelerine Göre Sayısı
(31.12.2009 tarihi itibarıyla)

<u>Kalış Süresi</u>	<u>Sayı</u>
0-1 yıl	13.849
1-4 yıl	42.862
4-6 yıl	43.344
6-8 yıl	58.764
8-10 yıl	58.949
10-15 yıl	258.384
15-20 yıl	269.097
20-25 yıl	192.442
25-30 yıl	149.980
30-35 yıl	202.634
35-40 yıl	278.072
40 yıl ve daha fazla	89.706
Toplam	1.658.093

Ortalama kalış süresi: 23,2 yıl

(Kaynak: Federal İstatistik Dairesi)

2. İSTİHDAMLA İLGİLİ SAYISAL BİLGİLER

2.1. Sigortaya Tabi Çalışan Vatandaşlarımızın Sayısı

(30 Haziran 2010 tarihi itibarıyla)

Erkek	336.874
Kadın	147.071
Toplam	483.945

(30 Haziran 2009 tarihi itibarıyla)

Erkek	330.401
Kadın	143.981
Toplam	474.382

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

2.2. Sigortaya Tabi Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

(30 Haziran 2010 tarihi itibarıyla)

<u>Yaş Grubu</u>	<u>İşçi Sayısı</u>			<u>%</u>
	<u>erkek</u>	<u>kadın</u>	<u>toplam</u>	
15-20 yaş arası	9.969	7.939	17.908	44,2
20-25 yaş arası	33.179	23.208	56.387	33,3
25-30 yaş arası	39.637	17.875	57.512	24,1
30-35 yaş arası	56.895	19.274	76.169	25,4
35-40 yaş arası	61.439	23.398	84.837	27,2
40-45 yaş arası	53.400	21.104	74.504	26,6
45-50 yaş arası	45.180	15.951	61.131	26,7
50-55 yaş arası	21.121	8.603	29.724	18,2
55-60 yaş arası	8.868	6.433	15.301	12,1
60-65 yaş arası	6.559	3.010	9.569	13,7
Toplam	336.874	147.071	483.945	25,1

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın Eyalet İş Ajansı Bölgelerine Göre Dağılımı

(30 Haziran 2010 tarihi itibarıyla)

Kuzey (Schleswig-Holstein, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern)	24.011
Aşağı Saksonya-Bremen	31.820
Kuzey Ren-Vestfalya	147.629
Hessen	55.731
Rheinland-Pfalz-Saarland	21.896
Baden-Württemberg	98.833
Bavyera	78.634
Berlin-Brandenburg	22.844
Saksonya-Anhalt/Thüringen	1.452
Saksonya	1.095
Toplam	483.945

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

2.4. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı
(30.06.2010 tarihi itibariyle)

<u>İşkolları</u>	<u>İşçi Sayısı</u>
Tarım, orman ve balıkçılık	1.288
Maden	3.366
İmalat sanayii	161.377
Enerji	932
Su işleri, kanalizasyon ve çöp işleri	3.637
İnşaat sektörü	28.196
Ticaret ve otomobil ve motorlu araçlar tamirciliği	66.530
Ulaştırma ve dopolama	37.116
Otelcilik ve lokantacılık	26.485
Bilişim ve iletişim	4.303
Kredi ve sigortacılık	3.771
Emlak ve konut sektörü	1.332
Serbest ve bilimsel hizmetler sektörü	8.887
Diğer iktisadi hizmetler sektörü	79.590
Kamu idaresi, sosyal sigortalar	7.244
Eğitim ve öğretim	8.878
Sağlık ve sosyal hizmetler	24.798
Sanat, eğlence ve dinlence	2.032
Diğer hizmet sektörleri	13.533
Özel ev hizmetleri	264
Extraterritorial organizasyonlar	237
Başka işkoluna girmeyen Hizmetler	149
Toplam	483.945

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

2.5. Çalışan Vatandaşlarımızın Diğer Yabancı İşçilerle Sayısal Mukayesesi
(30 Haziran 2010 tarihi itibariyle)

Yabancı	1.925.024
Türk	483.945

(30 Haziran 2009 tarihi itibariyle)

Yabancı	1.878.995
Türk	474.382

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Eyalet İş Ajansı Bölgelerine Göre Dağılımı
(31.01.2009 tarihi itibariyle)

<u>Eyalet</u>	<u>Türk</u>
<u>İş Ajansları</u>	
Kuzey (Schleswig-Holstein, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern)	9.770
Aşağı Saksonya/Bremen	14.115
Kuzey Ren Vestfalya	60.352
Hessen	11.594
Rheinland-Pfalz/Saarland	6.724
Baden-Württemberg	19.597
Bavyera	14.235
Berlin/Brandenburg	18.171
Saksonya-Anhalt, Thüringen	525
Saksonya	600
Toplam	155.683

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

2.7. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı
(30.06.2010 tarihi itibariyle)

<u>Yaş grupları</u>	<u>Toplam</u>	<u>Erkek</u>	<u>Kadın</u>	<u>%</u>
15-20 yaş arası	2.814	1.654	1.160	6,3
20-25 yaş arası	10.836	6.434	4.402	4,6
25-30 yaş arası	18.995	11.748	7.247	5,4
30-35 yaş arası	26.358	16.132	10.226	8,0
35-40 yaş arası	28.333	15.898	12.435	8,9
40-45 yaş arası	22.187	12.516	9.671	6,0
45-50 yaş arası	17.539	10.371	7.168	4,5
50-55 yaş arası	10.416	5.892	4.524	2,9
55-60 yaş arası	7.440	3.165	4.275	2,1
60-65 yaş arası	2.247	1.406	841	1,7
Toplam	147.166	85.216	61.950	5,1

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

2.8. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2009 yılı itibariyle Almanya'da 70.000 civarında Türk kökenli işveren bulunduğu tahmin edilmektedir.

Türk işletmelerinin faaliyet gösterdikleri alanlar sektörler itibariyle tahmini olarak aşağıda belirtilmiştir.

1.820'si	(% 2,6)	imalat sanayiinde
1.120'si	(% 1,6)	inşaat işkolunda
6.370'i	(% 9,1)	el sanatları dalında
3.220'si	(% 4,6)	toptan ticaret alanında
23.170'i	(% 33,1)	parakende ticaret alanında
16.450'si	(% 23,5)	gastronomi dalında
17.850'si	(% 25,5)	hizmet sektöründe (serbest meslekler)

Yine tahmini olarak Türk işletmelerinde 2009 yılı itibariyle yaklaşık 340.000 kişi istihdam edilmektedir. Toplam yatırımın 7,7 milyar Avro, yıllık cironun ise 35 milyar Avro olduğu tahmin edilmektedir. Söz konusu işletmelerin büyük bölümünü küçük aile işletmeleri teşkil etmektedir.

(Kaynak: Türkiye Araştırmalar Merkezi)

2.9. İşçilerin Ortalama Saat Ücretleri (2010 yılı itibariyle)

<u>Ekonomik Faaliyet Alanı</u>	<u>Ortalama Haftalık Çalışma Saati</u>	<u>Ortalama Brüt Saat Ücreti (Euro)</u>	
		<u>Erkek</u>	<u>Kadın</u>
Maden, Taş ve Toprak	39,7	18,77	16,66
İmalat Sanayii	38,2	13,19	10,42
Enerji ve Su	38,8	20,56	16,97
İnşaat	39,6	17,07	15,16
Tüm Faaliyet Alanları Ortalaması	38,0	17,39	14,79

(Kaynak: Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı)

3. SOSYAL GÜVENLİK BİLGİLERİ

3.1. Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Finansmanı

İşçilerin ve müstahdemlerin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası, işçi ve işverenlerin ödediği sigorta primleri ve devlet sübvansiyonuyla finanse edilmektedir. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kurumları, yıllık bütçelerini, o yıl içindeki gelirleri, aynı yıl içindeki giderlerini ve bir aylık giderler karşılığı rezervi karşılayacak şekilde düzenlemektedirler.

Devletin, işçi ve müstahdemlerin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası giderlerine yapmakta olduğu yardımların miktarı, gelecek her yıl için, geçen yılki ortalama brüt ücretin, daha önceki yılın ortalama brüt ücretine oranlaması suretiyle bulunmaktadır. Bu şekilde düzenlenmiş olan bütçenin açık vermesi halinde, devlet, ayrıca bu açığı kapatmak üzere faizsiz kredi vermektedir (Liquiditätshilfe).

3.2. İşsizlik Parası ve İkinci Basamak İşsizlik Parası

Alman mevzuatına göre, işsiz kalanlara, son 52 hafta içindeki ortalama haftalık net kazancın, en az bir çocuk sahibi işsizler için % 67'si, diğerleri için % 60 tutarında "birinci basamak işsizlik parası" ödenmektedir.

01.07.2009 tarihi itibarıyla yalnız yaşayan hak sahibi için "ikinci basamak işsizlik parası" aylık 359 Avro, evli olup aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için 323 Avro, 15-25 yaşları arasında ve ailede yaşayan her çocuk için 287 Avro, 7-14 yaşları arasındaki her çocuk için 251 Avro, 0-6 yaşları arasındaki her çocuk için ise 215 Avro olarak belirlenmiştir.

01.01.2011 tarihi itibarıyla ise, yetişkinlere 364 Avro yardım ödenmektedir. Yardım miktarı 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla yeni denkleştirme miktarlarından bağımsız olarak enflasyon denkleştirme miktarı olarak 3 Avro daha artırılabilecektir. 0 – 6 yaşındaki çocuklar 215 Avro, 6 – 14 yaşındaki çocuklar 251 Avro, 14 – 18 yaşındaki çocuklar 287 Avro yardım almaktadırlar.

3.3. Malullük, Yaşlılık, Dul/Yetim Aylığı Alan Vatandaşlarımızın Sayısı (31.12.2010 tarihi itibarıyla)

	<u>Erkek</u>	<u>Kadın</u>	<u>Toplam</u>
Maluliyet	27.161	27.004	54.165
Yaşlılık	134.457	58.146	192.603
Dul	3.833	65.710	69.543
Yetim	5.901	6.108	12.009
Genel Toplam			328.320

(Kaynak: Alman Emeklilik Sigorta Kurumu)

3.4. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

31.12.2010 tarihi itibariyle Alman sosyal güvenlik kuruluşlarından malullük, yaşlılık, dul ve yetim aylığı almakta olan toplam 328.320 vatandaşımızdan 87.534’ü Türkiye’de ikamet etmektedir. Almanya’da ikamet eden her hak sahibine ayda ortalama 673,20 Avro, Türkiye’de ikamet eden her hak sahibine ise ayda ortalama 542,03 Avro tutarında yaşlılık aylığı ödenmektedir.

<u>Aylık Türü</u>	<u>Aylık Alanların Sayısı</u>
Maluliyet	8.248
Yaşlılık	60.171
Dul	17.125
Yetim	1.990
Toplam	87.534

(Kaynak: Alman Emeklilik Sigorta Kurumu)

3.5. Aile Yardımları (Çocuk Paraları) ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarları

(2010 yılı itibariyle)

<u>Çocuk sayısı ve sırası</u>	<u>Ödenen Çocuk Parası Miktarları</u>	
	<u>Almanya’daki çocuklar için</u>	<u>Türkiye’deki çocuklar için</u>
1.çocuk için	184 Avro	5,11 Avro
2.çocuk için	184 Avro	12,78 Avro
3.çocuk için	190 Avro	30,68 Avro
4.ve sonraki her çocuk için	215 Avro	30,68 Avro
5. çocuk için		35,79 Avro

31.12.2010 tarihi itibariyle çocuk parası alan Türk vatandaşı sayısı, kendileri için çocuk parası ödenen çocuk sayısı ve ödenen çocuk parası miktarları

Türk çocukları için ödenen toplam çocuk parası miktarı:	1.713.354.995,41 Avro
bu miktardan	
Çocuk ek yardımı (Kinderzuschlag)	47.777.451,34 Avro
Gelir Vergisi Kanununa göre çocuk parası	1.665.625.384,82 Avro
Federal Çocuk Parası Kanununa göre çocuk parası	47.840,75 Avro
Türkiye’deki çocuklara ödenen çocuk parası	38.851,23 Avro

31.12.2010 tarihi itibariyle Almanya’da çocuk parası alan Türk vatandaşları başına düşen çocuk sayıları ve çocukların cinsiyeti

1 çocuk	339.386
2 çocuk	231.923
3 çocuk	98.317
4 çocuk	27.815
5 çocuk	7.545
6 çocuk	2.386
7 ve daha fazla çocuk	1.230
Toplam	708.602

Bunlardan	erkek	364.714
	kız	343.888

Türk çocuklarının 706.782'si Almanya'da, 1.750'si Türkiye'de, 64'ü Avrupa Birliği ülkelerinde ve 6'sı başka bir ülkede ikamet etmektedir.

2010 yılında Almanya'da çocuk parası alan Türk vatandaşlarının çocuklarının yaşları

1 yaşın altında	18.606
1 yaşından 2 yaşına kadar	20.887
2 yaşından 6 yaşına kadar	106.062
6 yaşından 10 yaşına kadar	129.413
10 yaşından 15 yaşına kadar	191.629
15 yaşından 18 yaşına kadar	113.665
18 yaşından 21 yaşına kadar	78.473
21 yaşından 27 yaşına kadar	45.436
27 yaşından büyük	4.431
Toplam	708.602

(Kaynak: Federal İş Ajansı)

3.6. Vatandaşlarımız ve Yabancıların Maruz Kaldıkları İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Dağılımı ve Ödenen Aylıklar

2009 yılında vuku bulan iş kazaları ve meslek hastalıkları

	<u>İş kazası</u>	<u>Yol Kazası</u>	<u>Meslek Hastalığı</u>
Toplam	782.736	150.258	15.203
Alman	741.494	144.543	14.409
Yabancı	27.682	3.701	794
Türk	13.178	1.693	311

2008 yılında vuku bulan iş kazaları ve meslek hastalıkları

	<u>İş kazası</u>	<u>Yol Kazası</u>	<u>Meslek Hastalığı</u>
Toplam	860.188	147.358	12.243
Alman	818.176	144.106	11.473
Yabancı	32.012	3.252	770
Türk	15.327	1.366	268

(Kaynak: Alman Kaza Sigortaları Birliği)

4. EĞİTİM BİLGİLERİ

4.1. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı ile Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Çocukların Sayısı

Okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ve devam ettikleri okullara göre dağılım

(2005/2006 öğretim yılı itibariyle)

<u>Okul Tipi</u>	<u>Çocuk Sayıları</u>		(Bir Önceki Öğretim Yılı)
	<u>Yabancı</u>	<u>Türk</u>	<u>Türk</u>
Vorklassen	1.272	254	1.804
Schulkindergärten	4.521	2.095	4.171
Grundschulen	354.277	156.532	165.562
Hauptschulen	209.619	99.872	111.583
Schularten mit mehreren Bildungsgängen	12.100	4.019	3.366
Realschulen	99.058	45.221	41.168
Gymnasien	101.660	27.131	23.574
Gesamtschulen/Freie Waldorfschulen	72.008	35.326	35.336
Abendschulen und Kollegs	65.550	26.595	3.203
Sonderschulen	68.663	28.298	28.211
Berufsschulen	188.538	77.729	77.145
Toplam	1.177.266	503.072	495.123

(Kaynak: Federal Eğitim ve Bilim Bakanlığı “Grund- und Strukturdaten” 2007/2008”)

Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Çocukların Sayısı (2007/2008 öğretim yılı itibariyle)

Çocuk sayısı: 133.021

(Bir önceki öğretim yılı itibariyle)

Çocuk sayısı: 197.225

(Kaynak: Almanya’daki Eğitim Ataşelikleri)

4.2. Mesleki Eğitim Gören Türk ve Toplam Yabancı Genç Sayısı

<u>Ders Yılı</u>	<u>Yabancı Öğrenci</u>	<u>Türk Öğrenci</u>
2005/2006	67.092	25.092

(Kaynak: Federal Eğitim ve Bilim Bakanlığı “Grund und Strukturdaten 2005”)

4.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk ve Toplam Yabancı Öğrenci Sayısı

<u>Ders Yılı</u>	<u>Yabancı Öğrenci</u>	<u>Türk</u>
1998/1999	165.994	23.689
1999/2000	175.065	23.762
2000/2001	187.027	23.640
2001/2002	206.241	24.042
2002/2003	224.591	24.114
2003/2004	246.136	24.448
2004/2005	246.334	22.553
2005/2006	248.357	22.419

(Kaynak: Federal Eğitim ve Bilim Bakanlığı “Grund- und Strukturdaten 2007/2008”)

5. VATANDAŞLARIMIZLA İLGİLİ ÖNEMLİ MEVZUAT VE UYGULAMA DEĞİŞİKLİKLERİ

5.1. Kısa Süreli Çalışma Uygulaması

Ekonomik kriz nedeniyle uygulamaya konulan kısa süreli çalışma uygulaması 1 yıl uzatılmıştır. Bununla 2010 yılında ilk defa kısa süreli çalışma uygulaması içine alınacak işçi ve işverenlere en fazla 18 ay boyunca kısa süreli çalışma parası ödenebilecektir.

5.2. Hizmet Sunumu Yönergesi

Avrupa Birliği ve Almanya genelinde hizmetlerin sunumuna ilişkin uygulamada kolaylıklar getirilmiştir. Avrupa genelinde hizmet sunan şirketlere hizmet verecek danışma merkezleri kurulacaktır. Bu merkezler, şirketleri özellikle izin prosedürü konusunda bilgilendireceklerdir. Danışma merkezleri tüm Avrupa genelinde şirketlere hizmet verecek ve böylece şirketlerin ilgili sorunlarının tek elde çözülmesi sağlanacaktır.

Danışma merkezlerinin kurulmasında Almanya'da eyaletler yetkili kılınmıştır. Şirketler tüm Avrupa genelinde aynı yetki ve bilgi ile donatılmış merkezler sayesinde yeknesak bürokratik uygulama içine alınmış olmaktadır.

5.3. Sanatçıların Sosyal Güvenliği

Sanatçılar sosyal sigorta prim oranı % 4,4'den % 3,9'a indirilmiştir.

5.4. İşveren İflas Aidatı

İşverenlerin iflas durumunda işçilerin ücretlerinin karşılanması için ödemekle yükümlü oldukları 2010 yılı iflas aidatı % 0,41 olarak belirlenmiştir. Ekonomik kriz sonucu Federal İş Ajansı bünyesinde yönetilen iflas fonunda ortaya çıkan 1 milyar Avro'luk açığın kapanması için aidat bir yıl öncesine göre % 0,31 oranında yükseltilmiştir.

5.5. Yasal Kaza Sigortası

1 Ocak 2010 tarihinden itibaren emeklilik sigortası işletme müfettişleri işverenlerin yasal kaza sigortasına bildirdikleri bilgileri denetleyecektir. Kaza sigortaları bünyesine 4 Ocak 2010 tarihinden itibaren işçiler ve işverenlerin kaza sigortasına ilişkin tüm konularda bilgi alabilecekleri 0800/6050404 numaralı ücretsiz bilgilendirme telefonu hizmete girmiştir.

5.6. Bakım Sigortası Ödemeleri

1 Ocak 2010 tarihi itibarıyla bakım sigortası ödemeleri artırılmıştır.

- a) Ayakta bakım ödeneği (aylık)
- 1.basamak bakım durumu: 420 Avrodan 440 Avroya,
 - 2.basamak bakım durumu: 980 Avrodan 1.040 Avroya,
 - 3.basamak bakım durumu: 1.470 Avrodan 1.510 Avroya yükseltilmiştir.

- b) Bakım parası (aylık)
- 1.basamak bakım durumu: 215 Avrodan 225 Avroya,
 - 2.basamak bakım durumu: 420 Avrıdan 430 Avroya,
 - 3.basamak bakım durumu: 675 Avrodan 685 Avroya yükseltilmiştir.
- c) Yılda 4 haftaya kadar aile bireyelerine ödenen geçici bakım parası
- 1.basamak bakım durumu: 215 Avrodan 225 Avroya,
 - 2.basamak bakım durumu: 420 Avrıdan 430 Avroya,
 - 3.basamak bakım durumu: 675 Avrodan 685 Avroya,
 - aile dışından bir kişiye ödenen geçici bakım parası 1.470 Avrodan 1.510 Avroya yükseltilmiştir.
- d) Asgari bir yıllık kısa süreli bakım ödeneği
1.470 Avrodan 1.510 Avroya artırılmıştır.
- e) Kısmi yatılı günlük ve gecelik bakım ödeneği (aylık)
- 1.basamak bakım durumu: 420 Avrodan 440 Avroya,
 - 2.basamak bakım durumu: 980 Avrodan 1.040 Avroya,
 - 3.basamak bakım durumu: 1.470 Avrodan 1.510 Avroya yükseltilmiştir.
- f) Tam yatılı bakım (aylık)
- 3.basamak bakım durumu: 1.470 Avrodan 1.510 Avroya,
 - istisnai durumlar: 1.750 Avrodan 1.825 Avroya artırılmıştır.

5.7. Aile Yardımları

Çocuk Parası

1 Ocak 2010 tarihi itibariyle çocuk parası 20 Avro artırılmıştır.

2010 yılı çocuk parası miktarları:

1.çocuk için	184 Avro
2.çocuk için	184 Avro
3.çocuk için	190 Avro
4. ve sonraki	
her çocuk için	215 Avro

Çocuk Muafiyet Miktarı

Gelir vergisi çocuk muafiyet miktarı 6024 Avrodan 7008 Avroya yükseltilmiştir.

çocuk muafiyet miktarının artırılması sonucu eşlerinden ayrı çocuklarını yetiştiren ebeveynlerin çocukları için talep edecekleri nafaka miktarları da yükseltilmiştir. Buna göre 2010 Ocak ayı itibariyle bu miktarlar;

6 yaşını doldurmamış çocuklar için 317 Avro,

12 yaşını doldurmamış çocuklar için 364 Avro,

18 yaşını doldurmamış çocuklar için 426 Avro olarak belirlenmiştir.

5.8. Sosyal Güvenlik Primlerinin Gelir Vergisi Açısından Değerlendirilmesi

Bu güne kadar hastalık ve bakım sigortası primleri serbest çalışanlarda 2.400 Avroya, bağımlı çalışanlarda 1.500 Avroya kadar olmak üzere gelir vergisi denkleştirmesinde hesaba katılıp vergiden düşülebiliyordu. Ocak 2010 tarihi itibarıyla vergiden düşülecek miktar 400 Avro artırılmıştır. Buna göre miktarlar, serbest çalışanlarda 2.800, bağımlı çalışanlarda 1.900 Avro olarak belirlenmiştir. Yeni düzenlemenin 16,6 milyon vergi mükellefine 10 milyar Avroluk tasarruf imkanı getireceği tahmin edilmektedir.

5.9. 2010 Yılında Sosyal Güvenlik Primlerine Esas Alınan Ücret Üst Sınırları ve Prim Oranları

Ücret Üst Sınırları (Avro)

Eski Eyaletler

Yaşlılık Sigortası	
Yıllık	66.000
Aylık	5.500

Madenciler Yaşlılık Sigortası

Yıllık	81.600
Aylık	6.800

İşsizlik Sigortası

Yıllık	66.000
Aylık	5.500

Yasal Hastalık Sigortası

Yıllık	45.000
Aylık	3.750

Bakım Sigortası

Yıllık	45.000
Aylık	3.750

Yeni Eyaletler

Yaşlılık Sigortası	
Yıllık	55.800
Aylık	4.650

Madenciler Yaşlılık Sigortası

Yıllık	68.400
Aylık	5.700

İşsizlik Sigortası

Yıllık	55.800
Aylık	4.650

Yasal Hastalık Sigortası

Yıllık	45.000
Aylık	3.750

Bakım Sigortası	
Yıllık	45.000
Aylık	3.750

Sigorta Kolları

(2010 yılı itibariyle)

Yaşlılık-malullük-ölüm sigortası	% 19,9 (işveren ve işçi oranı yarı yarıya)
Madenciler yaşlılık sigortası	% 26,4 (işveren ve işçi oranı yarı yarıya)
İşsizlik sigortası	% 2,8 (işveren ve işçi oranı yarı yarıya)
Hastalık sigortası	% 14,9 (işveren ve işçi oranı yarı yarıya)
Bakım sigortası	% 1,7 çocuklu sigortalılar, % 1,95 çocuksuz sigortalılar (işveren ve işçi oranı yarı yarıya)

Prim Oranları**5.10. Yaşlılık Aylığı Alanlar İçin Ek Kazanç Sınırları**

(01.01.2010-31.12.2010 tarihleri arasında)

Asgari Kazanç Sınırları (Avro)

	<u>Batı</u>	<u>Doğu</u>
65 yaşını doldurmuş emekliler için her hangi bir kazanç sınırı bulunmamaktadır.		
Tam Aylık	400,00	400,00
2/3 oranında	498,23	441,99
1/2 oranında	726,75	645,99
1/3 oranında	958,13	849,99

Ortalama Gelir Sahipleri**(Avro)**

	<u>Batı</u>	<u>Doğu</u>
65 yaşını doldurmuş emekliler için her hangi bir kazanç sınırı bulunmamaktadır.		
Tam Aylık	400,00	400,00
2/3 oranında	996,45	883,98
1/2 oranında	1.456,35	1.291,97
1/3 oranında	1.916,25	1.699,97

Yüksek Gelir Sahipleri**(Avro)**

	<u>Batı</u>	<u>Doğu</u>
65 yaşını doldurmuş emekliler için her hangi bir kazanç sınırı bulunmamaktadır.		
Tam Aylık	400,00	400,00
2/3 oranında	2.085,44	1.850,06
1/2 oranında	3.047,95	2.703,93
1/3 oranında	4.010,46	3.557,80

5.11. İşgöremezlik Aylığı Alanlar İçin Ek Kazanç Sınırları

(01.01.2010-31.12.2010 tarihleri arasında)

Tam İşgöremezlik aylığı**Ek Kazanç Sınırı (Avro)**

	<u>Batı</u>	<u>Doğu</u>
¼ oranında aylık	1.073,10	951,98
½ oranında aylık	881,48	781,98
¾ oranında aylık	651,53	577,99

<u>Kısmi İşgöremezlik aylığı</u>	<u>Ek Kazanç Sınırı (Avro)</u>	
	<u>Batı</u>	<u>Doğu</u>
Tam aylık	881,48	781,98
½ oranında aylık	1.073,10	951,98
<u>Dul Aylığı</u>	<u>Batı</u>	<u>Doğu</u>
	Ana muafiyet miktarı	718,08
Çocuk muafiyet miktarı	152,32	135,13
<u>Yetim Aylığı</u>	<u>Batı</u>	<u>Doğu</u>
	Ana muafiyet miktarı	484,36
Çocuk muafiyet miktarı	152,32	135,13

5.12. İşsizlik Parası Ödemeleri

İkinci basamak işsizlik parası uygulaması çerçevesinde, 17.06.2009 tarihi itibariyle ödenen mutlak miktarlar yükseltilmiştir. Buna göre,

- yalnız yaşayan hak sahibi için aylık 359 Avro,
- evli olup aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için aylık 323 Avro,
- 15-25 yaşları arasında ve aile ile birlikte yaşayan her çocuk için aylık 287 Avro,
- 7-14 yaşları arasındaki her çocuk için aylık 251 Avro ve
- 0-6 yaşları arasındaki her çocuk için ise aylık 215 Avro ödenecektir.

6. ÖNEMLİ YARGI KARARLARI

6.1. Avrupa Birliği (Topluluğu) Adalet Divanı Kararları

6.1.1. Türkiye'ye Kesin Dönüş Yapmış Ebeveynlerin Çocuklarına Meslek Eğitimi Tamamlamaları Halinde Oturma İzni Verilmesine İlişkin Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın C 462/08 sayılı Kararı

Avrupa Topluluğu Adalet Divanı, üye ülke istihdam piyasasına dahil olan Türk vatandaşı ebeveynlerin çocuklarının Almanya'da bir meslek eğitimi almış olmaları halinde, anne veya babaları Almanya'yı terk etmiş olsalar bile, Almanya'da oturma izni alabileceklerine hükmetmiştir.

ATAD, 14 yaşına kadar Almanya'da anne ve babasıyla yaşayan ve 1989 yılında Türkiye'ye dönen ve 10 yıl sonra ikinci bir üniversite tahsili için Almanya'ya dönen bir Türk kızının davasına bakmıştır. Davacı Türk vatandaşının öğrenimi sonunda oturma izni başvurusu Berlin Eyaleti tarafından ebeveyninin artık Almanya'da ikamet etmediği gerekçesiyle red edilmiştir. ATAD bu bakış açısını reddederek, Türkiye Avrupa ortaklık hukukuna göre, çocuklardan istenilecek tek şartın, anne veya babadan birinin Almanya'da 3 yıl boyunca düzenli iş piyasasında çalışmış olması olduğuna hükmetmiştir. Mahkeme, düzenlemenin amacının aile birleşimine yönelik olmadığını, yalnız iş piyasasına dahil olmuş ebeveynlerin çocuklarının da kolayca iş piyasasına dahil olmalarının sağlanması olduğuna hükmetmiştir.

6.2. Yerel Yargı Kararları

6.2.1. Federal Anayasa Mahkemesi'nin II. Basamak İşsizlik Parası Yardım Meblağlarının Yeniden Düzenlenmesine İlişkin 09.02.2010 Tarihli Kararı

Federal Alman Anayasa Mahkemesi 9 Şubat 2010 tarihli Kararıyla, 2005 yılında yürürlüğe giren, işsizlik yardımı ile sosyal yardım ödeneğini birleştiren Hartz IV Yasasında düzenlenen ikinci basamak işsizlik parası miktarının şeffaf olmadığını, özellikle çocuklar için belirlenen yardım meblağlarının Anayasa'ya aykırı olduğuna hükmetmiştir.

Alman Anayasa Mahkemesi, Hartz IV Yasasında öngörülen yetişkinlerin ve çocukların asgari yaşam koşullarının belirlenmesiyle ilgili düzenlemelerin, Anayasanın 1'inci maddesinde ifade edilen "İnsanlık onuru dokunulmazdır" ilkesi ve 20'nci maddesinde yer alan "Almanya sosyal bir devlettir" ilkesine uygun olmadığını saptamıştır.

Hartz IV Yasasına göre yardım miktarları, 01.07.2009 tarihi itibarıyla yalnız yaşayan bir hak sahibi için aylık 359 Avro, evli olup aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için 323 Avro, 18-25 yaşları arasında ve aileyle birlikte yaşayan her çocuk için 287 Avro, 7-15 yaşları arasındaki her çocuk için 251 Avro ve 0-6 yaşları arasındaki her çocuk için ise 215 Avro olarak hesaplanmaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin söz konusu Kararına göre, Yasada belirlenen asgari gider tutarı, 1998'de yapılan gelir gider araştırmalarının kabul edilebilir bir değerlendirmesine dayanmamaktadır. Güncel aylık yardım miktarının belirlenmesi için 1998 yılı verilerine dayanan bu uygulamanın devam ediyor olması, dolayısıyla yasa koyucunun özellikle çocukların günlük yaşama ilişkin masraflarının belirlenmesinde çocukların somut gereksinimlerini ölçü almak yerine, çocuklara mutlak yardım miktarının % 60, 70 ve 80'nini

uygun görmesi, Anayasanın yukarıda anılan ilkelerine aykırı düşmektedir. Özellikle çocukların yaşamlarında mutlaka olması gereken okul kitap ve defterleri, hesap makineleri v.b. sosyal ve kültürel harcamaların yardım ödeneği miktarının hesabının dışında tutulması, muhtaç durumdaki çocukların gelecek şanslarını azaltmaktadır. Yasa, aynı zamanda küçük ve büyük çocukların yaşlarından kaynaklanan farklı ihtiyaçlarını nazarı dikkate almadan yardım miktarlarını belirlemiştir.

Anayasa Mahkemesi, yukarıda ifade edildiği üzere belirtilen miktarların yeniden hesaplanması için yasa koyucuyu 31 Aralık 2010 tarihine kadar yeni bir düzenleme yapması hususunda yükümlü kılmış, ancak nasıl bir düzenleme yapılması konusuna girmemiştir. Bu durumda, yardım miktarları yeniden belirlenene kadar hali hazırda geçerli olan yardım miktarları uygulamada kalacaktır.

6.2.2. Stuttgart İdare Mahkemesi'nin Reşit Olmayan Davacının Türk Vatandaşlığından Çıkmadan Alman Vatandaşlığına Alınmasına İlişkin 21.09.2009 tarih ve 11K 3612/09 Sayılı Kararı

Stuttgart İdare Mahkemesi 21.09.2009 tarihli kararında, Alman Vatandaşlık Yasası'nın 12'nci maddesinin 1'inci fıkrası gereğince, 14 yaşındaki Türk vatandaşı bir kızın açtığı davada, davacı kızı haklı görerek, Türk vatandaşlığından çıkmadan da Alman vatandaşlığını alabileceğine ve böylece çifte vatandaş olarak kalabileceğine hükmetmiştir. Söz konusu karar karşı temyize gidildiğinden, karar geçerlilik hükmü kazanmamış, ancak temyiz dilekçesinin geri çekilmesi üzerine 16.01.2010 tarihinde kesinlik kazanmıştır.

Stuttgart İdare Mahkemesi'nin 16.02.2010 tarihli basın açıklamasına göre, anne ve babası Türk vatandaşı olan davacı, 1995 yılında Almanya'da doğmuş olup, oturma izni sahibidir. Davacı, 2008 Nisan ayında Alman vatandaşlığına geçmek için başvurmuş, başvurusu Ağustos 2008'de reddedildikten sonra yaptığı itirazı da reddedilince davacı idare mahkemesinde dava açmıştır. Stuttgart İdare Mahkemesi davacı kızı haklı görerek, vatandaşlık dairesini davacı kızın Alman vatandaşlığına alınması için yükümlü kılmıştır.

Stuttgart İdare Mahkemesi karar gerekçesinde, Alman Vatandaşlık Yasasına göre davacının Alman vatandaşlığını alma hakkı bulunduğunu ve davacının çifte vatandaş olarak kalmasının kabul edilmek zorunda olduğunu tespit etmiştir. Mahkemeye göre davacının Türk vatandaşlığından çıkma işlemi kabul edilemez koşullara bağlıdır. Zira Türk Vatandaşlık Kanunu, en erken 18 yaşını doldurmuş kişilere vatandaşlıktan çıkma hakkı vermektedir. Mahkeme, vatandaşlıktan çıkmak için gerekli olan 4 yıllık bekleme süresini kabul edilemez olarak nitelemiştir.

6.2.3. Federal İdare Mahkemesi'nin Türk Vatandaşlarından Aile Birleşiminde Almanca Dil Bilgisi Şartının İstenebileceğine İlişkin 30.03.2010 tarih ve BverwG 1 C.8.09 sayılı Kararı

Federal İdare Mahkemesi, 30.03.2010 tarihli Kararında İkamet Yasası'nın aile birleşimini düzenlenen 30'uncu maddesine 2007 yılında yapılan yasa değişikliğiyle eklenen aile birleşimi yoluyla Almanya'ya gelecek eşin yeterli Almanca bilme zorunluluğu şartının Anayasa'ya ve Avrupa Topluluğu hukukuna aykırı olmadığına karar vermiştir.

Federal İdare Mahkemesi, Almanya’da yaşayan babalarının yanına aile birleşimi yoluyla gelmek isteyen 1994 ve 2006 yılları arasında doğan 5 çocuk ve annelerinin açtığı davaya bakmıştır. Davacı kadının eşi, 1998 yılından beri Almanya’da yaşamaktadır. Kendisi önce iltica başvurusunda bulunmuş, bu arada 2001-2006 yılları arasında Alman vatandaşı bir kadınla yaptığı evlilikten dolayı aldığı oturma izniyle Almanya’da ikamet etmiştir. 2006 yılında Alman eşinden boşanan baba, Türkiye’de yaşayan çocuklarının annesi ile evlenmiştir. 2007 Temmuz ayında davacı aile, aile birleşimi vizesi için başvurmuş, Ankara’daki Alman Büyükelçiliği 2008 yılında vize başvurusunu reddetmiştir. Ailenin Berlin İdare Mahkemesinde açtığı itiraz davası da annenin okuryazar olmaması ve yeterli Almanca bilmemesi nedeniyle aile birleşimi için gerekli dil şartının yerine getirilmemesi nedeniyle reddedilmiştir.

Federal İdare Mahkemesi Kararında, Berlin İdare Mahkemesi’nin kararını onaylamıştır. Buna göre, Almanya’ya aile birleşimi yoluyla gelen eşin sözlü ve yazılı olarak yeterli Almanca bilgisine sahip olma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu düzenleme yabancıların uyumlarına yönelik ve aynı zamanda zorla yapılan evlilikleri önleyici bir uygulamadır. Uygulama üçüncü ülke vatandaşlarının aile birleşimini düzenleyen Avrupa Konseyinin 2003/86/EG sayılı Yönergesine de aykırı değildir. Anılan Yönerge, üye ülkeleri aile birleşimine ilişkin düzenlemeler yaparken entegrasyona yönelik önlemler getirilmesine yetkili kılmaktadır. Diğer taraftan dil öğrenme şartı Anayasa’nın 6’ncı maddesinde öngörülen devletin ailenin bütünlüğünü koruma yükümlülüğü ilkesine de aykırı değildir. Zira bu ilke yabancıya aile birliğinden dolayı bir ikamet hakkı tanımamaktadır. Bu ilke kamu çıkarıyla kişisel çıkarlar arasında bir denge sağlamakta, yabancından yapamayacağı bir şey talep edilmemekte ve yabancının sadece Almanca dilini öğrenene kadar geçici olarak Almanya’ya gelmesine izin verilmemektedir. Bu bağlamda düzenleme yasal olup, Anayasa’ya aykırı değildir. Düzenlemenin özel durumlara ilişkin istisnai bir uygulama içermemesi de Anayasa’ya aykırılık teşkil etmemektedir. Başvuru sahibinin kendi sorumluluğu dışındaki nedenlerden dolayı dili belli bir sürede öğrenememe durumunda ise, yabancının mağduriyetini önlemek amacıyla, 16’ncı maddenin 5’inci fıkrasına göre Almanca öğrenme amaçlı süreli oturma izni verilebilmektedir.

Federal İdare Mahkemesi, Berlin Mahkeme’sinin red kararını, davacı kadının ülkesinde bir yıl zarfında okuma yazma öğrenerek, akabinde yeterli Almanca öğrenebilmesinin mümkün olması nedeniyle ölçsüz bir önlem olarak değerlendirmemiştir. Mahkeme’ye göre, çocukların ve annenin yaşamlarının odak noktasının bugüne kadar Türkiye’de bulunması, Almanya’da yaşayan babanın onların yanına gitmesi yoluyla aile birliğinin sürdürülmesi mümkün olacağından ve böyle bir idari talebin de orantısız bir talep sayılamayacağından red kararı hukuka uygun alınmıştır. Mahkeme diğer taraftan düzenleme ile belli ülke vatandaşlarına aile birleşimi koşulu olarak dil öğrenme zorunluluğu getirilmemiş olmasının Alman Devletinin dış ilişkilerinin düzenlenmesinde ilişkide olduğu ülkelere karşı bir takdir hakkının bulunması gerekçesiyle eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmediğine de hükmetmiştir. Diğer taraftan Mahkeme, Türkiye-Avrupa Birliği ortaklık hukuku açısından da Türk vatandaşı yararına bir hüküm bulunmadığı tespit etmiştir.

6.2.4. Federal İş Mahkemesi'nin Dil Yetersizliğinden Dolayı Hizmet Sözleşmesinin İptal Edilebileceğine İlişkin 28.02.2010 tarih ve 2 AZR764/08 sayılı Kararı

Federal İş Mahkemesi işverenin yazılı talimatını yetersiz Almanca dil bilgisi nedeniyle anlayamayan uzun zamandan beri işyerinde çalışan işçinin hizmet sözleşmesinin bu nedenden dolayı işverence feshini Genel Eşitlik Yasasına aykırı olmadığına ve geçerli olduğuna hükmetmiştir.

Federal İş Mahkemesi'nde görülen davada, İspanyol vatandaşı işçi, 29 yıldan beri bir otomobil firmasında çalışmakta ve işverenin üretime yönelik yazılı talimatlarını anlamamaktadır. İşçi çalıştığı sırada Almanca dil kursu görmesine rağmen, dili ilerletmesi için gerekli kurslara devam etmeyi reddetmiştir. İşverenin üretime yönelik yaptığı kalite kontrolü esnasında işçinin talimatları anlamadığı ortaya çıkmıştır.

6.2.5. Federal İdare Mahkemesi'nin Almancanın Alman Vatandaşlığına Geçişte Zorunlu Olabileceğine İlişkin 27.05.2010 tarih ve BverwG 5 C.8.09 sayılı Kararı

Federal İdare Mahkemesi, Alman Vatandaşlık Kanunu'nun 8'inci maddesine göre, Almanca okuma yazma bilmeyen yabancıların, Alman vatandaşlığına geçiş hakkı bulunmadığına hükmetmiştir.

Federal İdare Mahkemesi'nde 1970 yılında Türkiye'de doğan bir Türk vatandaşının davası görülmüştür. Davacı, 1989 yılında eşiyile beraber Almanya'ya gelmiş ve siyasi mülteci olarak kabul edilmiştir. Okuma yazma bilmeyen davacı, 1995 yılından beri süresiz oturma iznine sahiptir. Karlsruhe Vatandaşlık Dairesi, 2002 yılında Almanca okuyup yazamadığı gerekçesiyle davacının Alman vatandaşlığına geçiş başvurusunu reddetmiştir.

Davacı Türk vatandaşının başvurduğu Karlsruhe İdare Mahkemesi, Vatandaşlık Dairesini yabancıyı vatandaşlığa alınması için yükümlü kılmıştır. Karlsruhe İdare Mahkemesi, yabancıнын kişisel durumu ve uyuma ilişkin çabaları göz önüne alındığında Almanca bilmemesinden dolayı suçlanamayacağını ve vatandaşlığa alınma hakkı bulunduğu şeklinde hüküm vermiştir. Bir üst mahkeme olan Eyalet İdare Mahkemesi ise, kararında Alman dili bilme şartına bu denli ağırlık veren vatandaşlık dairesinin takdir hakkını kullanırken hata yaptığını saptamıştır.

Davaya bakan Federal İdare Mahkemesi, davacının hem eski hem de yeni vatandaşlık düzenlemesine göre vatandaşlığa alınması için talep hakkı bulunmadığını tespit etmiştir. Federal İdare Mahkemesi, idare mahkemelerinin 8'inci madde hükmüne göre, vatandaşlığa geçişte vatandaşlık dairelerinin yalnız takdir haklarını doğru kullanıp kullanmadıklarını denetleyebileceklerini belirtmiştir. Bu bağlamda, vatandaşlık dairesi, okuma yazma bilmemenin hastalık veya zihinsel engellilik gibi nedenlerden kaynaklanmadığı istisnai haller dışında, tüm yasal şartların yerine getirilmesine rağmen yabancıya Alman vatandaşlığına vermekle yükümlü değildir. Bu durumda vatandaşlık başvurusunun reddi, takdir hakkının hatalı kullanılması anlamına gelmemektedir. Vatandaşlık Dairesi, red kararında başvuru sahibinin okuma yazma öğrenmek için çaba göstermediği, okuma yazma bilmemesinin kendi kusuru olduğu suçlamasında bulunabilir. Diğer taraftan, yabancıнын Almanya'ya uyumu için çaba gösterip önemli kazanımlar kaydettiği durumlarda, takdir kararında bu durumu göz önüne alınabilir. Ancak, bu durumda da Federal İdare Mahkemesi'ne göre vatandaşlığa alınma yolunda talep hakkı doğmamaktadır.

6.2.6. Federal İş Mahkemesi'nin İşçinin İşverene Kasten Zarar Vermesi Halinde Hizmet Akdinin İhbarsız Feshedilebileceğine İlişkin 2AZR 541/09 sayılı Kararı

Federal İş Mahkemesi, bir işçinin hizmet sözleşmesinde öngörülen yükümlülüklerini kasten ihlal etmesi halinde, bu ihlalden dolayı işverene verilen zarar çok küçük de olsa, işverenin iş akdini ihbarsız feshedilebileceğine hükmetmiştir. İş akdinin feshi Medeni Kanun'un 626'ncı maddesinin 1'inci fıkrasına göre yapılmaktadır. Bu hüküm, iş akdinin hangi durumlarda ve hangi nedenlere dayanılarak feshini tadat etmediğinden, iş akdinin feshi, ancak somut bir ihlal vak'asında işverenle işçi arasındaki menfaat ilişkisine bakılarak, iş ilişkisinin bugüne kadar olan tüm şartları dikkate alınarak yapılmaktadır. Bunlar, özellikle işçi ve işveren arasındaki güven ilişkisi, bu güven ortamına verilen zararın miktarı, işverenin talimatlarına uyulmasının derecesi, ihlalin ortaya çıkardığı ekonomik zarar gibi durumlardan oluşmaktadır. Bu koşulların hepsinin tek tek sayılması mümkün değildir. Bu bağlamda yapılan ihlal nedeniyle sözleşmenin feshinin uygun bir önlem olarak algılanması gereklidir. Belli durumlarda, iş sözleşmesinin feshi yerine işveren tarafından verilebilecek bir ihtarla, iş ilişkisinin devam etmesi sağlanabilmelidir.

6.2.7. Federal İş Mahkemesi'nin Bir İşkolunda Toplu İş Sözleşmesinde Birden Fazla Sendikanın Muhatap Alınacağına İlişkin 10 AS 2/10 ve 10 AS 3/10 sayılı Kararı

Federal İş Mahkemesi, sendikalar hukukunda bir iş kolunda bir sendika ve bir toplu iş sözleşmesi ilkesinden ilk defa vazgeçerek, sendikalar arasında rekabet yolunu açmıştır. Bilindiği üzere, Almanya'da sendikalar "endüstri birliği ilkesi"ne (Industrieverbandsprinzip) göre kurulmuştur. Bu ilke, belirli bir işkolunda (üretim alanında) (örneğin, "madencilik") veya birden fazla işkolunda (örneğin, "kağıt", "kimya", "seramik") çalışan tüm işçi ve müstahdemlerin "tek sendika" tarafından temsil edilmesini öngörmektedir. Bu ilkeye göre, belirli bir "işletme" çalışanlarını "tek sendika" temsil etmektedir.

Bu örgütlenme biçiminin sonucu olarak, belirli bir işkolunda kurulu işletmelerde çalışanları o işkolunda faaliyet gösteren sendika temsil etmekte; toplu pazarlık ve iş sözleşmesi akdetme yetkisi o sendikaya ait olmakta; belirli bir işkolunda birden fazla sendika bulunmadığı için yetki uyuşmazlığı doğmamaktadır. Federal İş Mahkemesi'nin yeni içtihadına göre böylece bu ilkedan vazgeçilmektedir.

İşveren sendikaları, yeni içtihadın meslek sendikalarının sayısını ve dolayısıyla grev sayısını artıracığından endişe ettiklerini, toplu sözleşmelerde çok daha fazla tarafla pazarlık yapmak zorunda kalacaklarını ifade etmişlerdir.

6.2.8. Federal İş Mahkemesi'nin Başvurunun Açık İşyerinin Mevcut Olduğunda Yapılmış Olması Halinde Ayrımcılık Sayılabileceğine İlişkin 19.08.2010 tarih ve 8 AZR 370/09 sayılı Kararı

Genel Eşit Muamele Yasası'na göre ayrımcılığa uğradığını iddia eden iş başvurusu sahibinin, somut olarak ayrımcılığa uğramış olması için, başvurunun açık işyerinin gerçekten mevcut olduğu anda yapılmış olması gerekmektedir.

Davalı firma 2007 Aralık ayında bir açık işyeri ilanı vermiştir. Firma engellilerin başvuruda dikkate alınması açısından Yasanın öngördüğü işlemleri ve İş Ajansına yapılması gereken beyanı yapmamıştır. Firma 2007 Aralık ayının ortasında bu açık işyeri için bir kişiyi istihdam etmiş, ancak işyeri ilanını internet sitesinden kaldırmayı ihmal etmiştir. Davacı engelli bir

kişidir. 29 Aralık'ta davalı firmanın ilanını gören davacı, aynı gün daha önce bir kişinin bu iş yerine yerleştirildiğini bilmeden başvuru yapmıştır. Başvurusunun reddedilmesi üzerine işverenden, Genel Eşit Muamele Yasası'na göre engelli olduğundan dolayı nazarı dikkate alınmayarak ayrımcılığa uğradığı iddiasıyla tazminat talep etmiştir.

Davacının başvurusu tüm yargı yollarında başarısız kalmıştır. Federal İş Mahkemesi, davacının açık işyerine başvuru yapması ile Genel Eşit Muamele Yasası anlamında çalışan sayıldığını kabul etmiştir. Ancak, firmanın davacının başvurusunu yapmadan önce bir kişiyi istihdam ettiğinden ve iş ilanında başvuru için bir süre verilmediğinden davacının çalışan olarak mağdur edilmesi mümkün değildir.

6.2.9. Federal İş Mahkemesi'nin İş İlanında Yaştan Dolayı Ayrımcılık Yapılamayacağına İlişkin 19.08.2010 tarih ve 8 AZR 530/09 sayılı Kararı

Bir iş ilanının genç bir kişi aranıyor şeklinde verilmesi Genel Eşit Muamele Yasası anlamında yaşlılara ayrımcılık açısından yasanın ihlali anlamına gelmektedir.

1958 doğumlu davacı bir hukukçudur. Davacı 2007 yılında davalı tarafından çıkarılan bir hukuk dergisinde çalışmak üzere başvurmuştur. Davacı verdiği iş ilanını, "hukuk dergisi için genç bir hukukçu aranmaktadır" şeklinde formüle edilmiştir. Davacının yaptığı başvuru mülakata da gerek görülmeden reddedilmiştir. Davacının yerine 33 yaşında bir hukukçu işe yerleştirilmiştir. Bunun üzerine davacı davalıdan yaşından dolayı ayrımcılığa uğradığı iddiasıyla bir yıllık maaşı üzerinden 25.000 Avro tazminat talep etmiştir.

İş Mahkemesi davalıyı bir maaş üzerinden tazminat ödemeye mahkum etmiştir. Eyalet İş Mahkemesi ise, hem davalının hem de davacının bu karara itirazını reddetmiştir. Federal İş Mahkemesi, Eyalet İş Mahkemesi'nin kararını onaylamıştır. Federal İş Mahkemesi, davacının verdiği iş ilanının Genel Eşit Muamele Yasası'nın 7'nci maddesinde öngörülen eşitlik ilkesi yasağına aykırı verilen bir iş ilanı olduğunu ve böyle bir ilan ile Genel Eşit Muamele Yasası'nın 11'inci maddesinin ihlal ettiğine hükmetmiştir. Bu maddeye göre iş ilanları 10'uncu madde anlamında işin özel yapısı nedeniyle çalışanın yaşına ilişkin geçerli sebep bulunduğu durumlar hariç, çalışanın yaşı açısından tarafsız olarak verilmek zorundadır. Bu nedenle, davalının verdiği ilan bu ilkeyi ihlal etmekte ve davacının yaşından dolayı işe alınmadığına kanıt teşkil etmektedir. Bununla davalı çalışanın yaşına yönelik ayrımcılık yasağının ihlal edilmediğini geçerli sebeplerle kanıtlayamadığı için davacının tazminat talep etme hakkı doğmuştur. Eyalet İş Mahkemesinin tespit ettiği tazminat miktarı temyiz açısından itiraz edilemeyecek bir miktardır. Çünkü davacının, ayrımcılığın olmaması durumunda, işverenin kendisini tüm adaylar arasından tercih ederek işe yerleştireceğini kanıtlayamadığından dolayı talep ettiği bir yıllık ücreti istemeye hakkı bulunmamaktadır.

6.2.10. Federal İş Mahkemesi'nin Ödünç İşçiye İzin Parasının Ödeneceğine İlişkin 21.09.2010 tarih ve 9 AZR 510/09 sayılı Kararı

İşveren işçisine izin süresince ücretini ödemekle yükümlüdür. İzin boyunca ödenen ücret Federal İzin Yasası'nın 11'inci maddesinin 1'inci fıkrasının 1'inci cümlesinin hükmüne göre işçinin izne ayrılmadan önce çalıştığı son 13 haftalık ücretin ortalamasına göre belirlenmektedir.

Davacı, ödünç işçi veren davalı firmada 2007 yılı Aralık ayına kadar ödünç işçi olarak istihdam edilmiştir. Ödünç İşçi Verilmesine İlişkin Toplu Sözleşmenin (MTV BZA) 13'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasının 1'inci cümlesine göre, ödünç verilen işçilerin izin süresince toplu sözleşmelerle belirlenen ücret ve tatil günleri için öngörülen ücreti talep etme hakları bulunmaktadır. Davacı ve davalı ayrıca hizmet akdinde ödünç işçi veren firmada yapılacak diğer işler için saat başına 6,96 Avro ve gece işleri için de saat başına 0,81 Avro ek ücret üzerinde anlaşmışlardır. Davalı işveren anılan ücreti işçinin izni boyunca ödememiştir. Bu nedenle davacı işçi bu süre için izin parası olarak toplam 936,06 Avro işverenden talep etmiştir.

Davacının davası ön yargı yollarında reddedilmiştir. Ancak Federal İş Mahkemesi Ödünç İşçi Verilmesine İlişkin Toplu Sözleşmenin (MTV BZA) 13'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasının 1'inci cümlesinin toplu sözleşme dışında hizmet akitlerinde işçi ve işveren tarafından ayrıca belirlenen ücretleri sarfı nazar etmediğine karar vermiştir. Anılan madde, sadece toplu sözleşmelerle belirlenen izin ücretlerini belirlemektedir ve Federal İzin Yasası'nın 11'inci maddesinin 1'inci fıkrasının 1'inci cümlesinin hükmünden farklı değildir. Bu nedenle Federal İş Mahkemesi, işçinin hizmet akdinde öngörülen izin parası hakkının bulunduğu hükmetmiştir.

6.2.11. Federal İş Mahkemesi'nin Organizasyon Açısından Farklı İşyerlerinin Aynı İşyeri Sayılmayacağına İlişkin 28.10.2010 tarih ve 2 AZR 392/08 sayılı Kararı

Çalışanları Hizmet Akdinin Feshinden Koruma Yasası'nın 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrası, 10 ve daha az işçi çalıştıran işletmelerde çalışan işçileri, koruma kapsamı dışında tutmaktadır. Federal İş Mahkemesi'nin Kararı'na göre, bu uygulamada küçük ve büyük işletmeler arasında yapılan ayrıcalık Anayasa'nın 3'üncü maddesinde öngörülen eşitlik ilkesine aykırı değildir. Küçük işletmelerde çalışanlar arasındaki kişisel müşterek iş ilişkisinin daha yoğun, işyerinin mali donanımının daha düşük olması, idari kapasite eksikliği gibi nedenlerden dolayı bu düzenleme nesnel olarak da yasalır. Bir işyeri sahibinin bir kaç işletmesi bulunduğu hallerde de çalışanların sayısı, işletmelerin birbirinden gerçekten ve organizasyon olarak bağımsız olmaları halinde otomatik olarak bir sayılmamaktadır. Diğer taraftan, büyük işletmelerin küçük işletmenin tipik özelliklerine (yakın kişisel müşterek iş ilişkisi gibi) sahip birimlerinin de geçerlilik alanı dışına düşmemeleri güvence altına alınmalıdır. Önemli olan münferit durumun koşullarıdır.

Davalı işveren Leibzig'deki işletmesinde 8 işçi, Hamburg'daki işletmesine 6 işçi çalıştırmıştır. 2006 Ocak ayında Hamburg'da işçi alımı ve işten çıkarımı yetkileri ile donattığı işletme şefini işe almıştır. Davacı işçi Hamburg'da 1990 yılından beri davalının işletmesinde çalışmaktadır. 2003 yılında bu işçiyle kıyaslanabilecek bir iş yapan bir işçi işe alınmıştır. Bu kişi daha genç ve kimseye bakmakla yükümlü değildir. 2006 yılının Mart ayında davalı, işletmeden kaynaklanan nedenlerle davacının hizmet sözleşmesini feshetmiştir. İş Mahkemesi, işverenin daha genç işçiyi işten çıkarmamasını ve davacının hizmet sözleşmesini feshetmesini yetersiz sosyal tercih olarak niteleyerek, davacı işçiyi haklı görmüştür. Eyalet İş Mahkemesi de Çalışanları Hizmet Akdinin Feshinden Koruma Yasası'nın firmanın sermayesinin küçük olmadığı ve işletme şefinin Hamburg'da bizzat çalışmaması gerekçesiyle davada uygulanabilir olduğuna hükmetmiştir.

Federal İş Mahkemesi, önceki yargı yollarının görüşüne aykırı olarak davalı işletmede organizasyon açısından birbirinden bağımsız olan iki işletme yeri bulunması halinde, bu iki işletmenin Çalışanları Hizmet Akdinin Feshinden Koruma Yasası anlamında bir tek işletme yeri olarak görülmemesi gerektiğine hükmederek, durumun davada böyle olup olmadığının tespiti için davayı Eyalet İş Mahkemesi'ne geri göndermiştir.

6.2.12. Federal İdare Mahkemesi'nin Schengen Vizesiyle Almanya'ya Gelen Yabancı Aile Birleşimi Amaçlı Vize Alması Gerektiğine İlişkin 16.11.2010 tarih ve 1 C 17.09 sayılı Kararı

Federal İdare Mahkemesi, ziyaret amaçlı bir Schengen-vizesi ile Almanya'ya geldikten sonra bir Alman vatandaşı ile Danimarka'ya giderek evlenen bir yabancı, eşinin yanında Almanya'da ikamet edebilmesi için Almanya'da ikamet başvurusu yapmadan önce, yurtdışından gerekli aile birleşimi vize prosedürünü uyarak aile birleşimi çerçevesinde vize alarak Almanya'ya gelmesi gerektiğine hükmetmiştir.

Mahkeme, 2007 yılında ziyaret amaçlı Schengen vizesi ile Almanya'ya gelen bir Beyaz Rus vatandaşının davasına bakmıştır. Davacı kadın Aralık 2007 yılında Danimarka'da bir Alman vatandaşı ile evlendikten sonra, tekrar Almanya'ya gelmiş ve aile birleşimi amaçlı oturma izni başvurusunda bulunmuştur. Yabancılar dairesi, davacının Almanya'da sürekli kalabilmesi için gerekli vize ile Almanya'ya gelmediği gerekçesiyle kadının başvurusunu reddederek, kadına sınırdışı kararı ihbarında bulunmuştur.

Yabancılar Uygulama Yönetmeliğinin 39'uncu maddesinin 3 no'lu hükmünde geçerli bir Schengen vizesi ile Almanya'ya giren bir yabancı, sonradan ortaya çıkan özel bir durum nedeniyle ikamet izni alma şartlarını yerine getirmesi halinde, Almanya'da ikamet izni başvurusunda bulunabileceği öngörülmektedir. Ancak anılan maddeyle düzenlenen durum davacıda mevcut değildir. Zira davacı Almanya'ya ilk defa girdikten sonra değil, Almanya'dan Danimarka'ya gidip evlenmiş ve tekrar Almanya'ya dönmüştür. Bu bağlamda, bahsi geçen maddede öngörülen özel şartlar Almanya'da ortaya çıkmamıştır.

Diğer taraftan İkamet Kanununun 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasının 2'nci cümlesine göre, bir oturma izni, yerleşme izni veya Avrupa Birliği sürekli ikamet izni verilmesi, yabancıya gerekli olan bilgileri vize talep dilekçesinde doğru beyan etmiş olması şartlarına bağlıdır.

Ancak davacının tutumu ikamet kararı verilmesinde davacı lehine tüm takdir yollarını kapamaktadır. Federal İdare Mahkemesi, yabancıya Schengen vizesi başvurusunda evleneceğini önceden bilmesine rağmen sadece ziyaret amacıyla Almanya'ya gideceğini beyan etmiş olduğundan ve yanlış beyanın hukuksal sonuçları hakkında da bilgilendirildiğinden, ikamet izni başvurusunda bulunamayacağına ve İkamet Kanununun 55'inci maddesinin 2'nci fıkrasının 1 no'lu hükmüne göre sınırdışı edileceğine hükmetmiştir.

6.2.13. Federal İş Mahkemesi'nin İş Sözleşmesinde Belirgin Bir Şekilde İfade Edilmeyen Noel Parasının Ödeneceğine İlişkin 08.12.2010 tarih ve 10 AZR 671/09 sayılı Kararı

İşverenin her yıl sonunda ileride ödemeyeceğine dair bir imada bulunmadan Noel parası adı altında bir ödemede bulunması halinde, işçiler, işverenin her yıl sonunda kendilerine Noel parası ödemekle yükümlü olduğunu kabul edebilirler. Hizmet sözleşmesinde yer alan açık veya transparan olmayan bir hüküm böyle bir talep hakkının oluşmasını engelleyemez.

1996 yılından beri davalı firmada çalışan davacıya, davalı işveren 2002 yılından 2007 yılına kadar her yıl sonunda brüt aylık ücreti kadar Noel parası ödemiştir. İşveren, Noel parasını öderken, ileride yapılabilecek ödemeye ilgili bir çekince dile getirmemiştir. Ekonomik kriz nedeniyle davacı işveren 2008 yılında hizmet sözleşmesinin “yasal veya toplu sözleşmelerde öngörülmeyen primler dışında, işverenin ek ödemeler, tatil parası, Noel parası gibi ödemeler yapması halinde, işveren bu ödemeleri, herhangi bir hukuksal yükümlülük altına girmeden gönüllü olarak yapmıştır. Bu nedenle belli bir iptal süresine tabi olmadan her zaman bunlardan vazgeçebilir.” şeklindeki maddesine dayanarak Noel parasını ödemiştir.

Davacı işçi, İş Mahkemesine giderek 2008 yılı için Noel parası ödenmesini talep etmiştir. Davacı işveren hizmet sözleşmesinde öngörülen bu tür ödemelerin gönüllü olarak yapıldığına dair şartın böyle bir talep hakkının ortaya çıkmasını önlediğini iddia etmiştir. İş Mahkemesi davacının başvurusunu haklı görmüş, Eyalet İş Mahkemesi de davalının itirazını reddetmiştir. Temyiz mahkemesi olan Federal İş Mahkemesi de davacıyı haklı bulmuştur. Federal İş Mahkemesi’ne göre, her ne kadar hizmet sözleşmesinde yer alan bir hükümle böyle bir ödemeden sarfı nazar edilmesi mümkün olsa da, ancak genel sözleşme hükmü olarak sözleşmeye dahil olan bu şartın çok anlamlı olmaması, açık ve anlaşılır ifade edilmesi gereklidir. Davacı tarafından hizmet sözleşmesine alınan hüküm açık ve düzgün ifade edilmemiştir. Bu hüküm işverenin defalarca yaptığı ödemeden çıkarılan anlamı geçersiz kılmaya uygun değildir. Hüküm işverenin gönüllü olarak böyle bir yükümlülük altına girmek istediği şeklinde de anlaşılabilir.

6.2.14. Münih İdare Mahkemesi’nin Türk Vatandaşlarının Hizmet Sunmak ve Almak Amaçlı Almanya’ya Gelmek İstemlerinde Vize Zorunluluğu Bulunmadığına İlişkin 09.02.2011 tarih ve M 23 K 10.1983 sayılı Kararı

Münih İdare Mahkemesi, ATAD’ın 19.02.2009 tarih ve C-228/06 sayılı Kararıyla Almanya tarafından yürürlüğe konulmuş zorunlu vize uygulamasının, Almanya’ya hizmet sunmak ve almak amacıyla gelen vatandaşlarımız açısından 23 Kasım 1970 tarihli Katma Protokolün 41’inci maddesinin 1’inci fıkrasına aykırı olduğunu tespit eden kararını teyit eden Türk vatandaşlarının Almanya’ya hizmet almak ve sunmak üzere vize alma zorunlulukları bulunmadan gelebileceklerine yönelik 09.02.2011 tarih ve M 23 K 10.1983 sayılı bir karar almıştır.

Münih İdare Mahkemesi, ABD’den Türkiye’ye gitmek isterken Münih’te aktarma yapan ve Türkiye uçağını kaçıran, Almanya vizesi bulunmadığı iddiasıyla havaalanı yakınında bir otelde konaklamasına izin verilmemesi üzerine geceyi havaalanının transit bölümünde geçirmek zorunda kalan bir Türk vatandaşının Almanya’ya karşı açtığı davada Türk vatandaşı lehine karar vermiştir.

Münih İdare Mahkemesi, kararında, davacının Almanya’da hizmet alımı amacıyla, özellikle turistik amaçla, ikamet izni olmaksızın vizesiz giriş yapma ve Almanya’da 3 aya kadar ikamet etme hakkına sahip olduğunu tespit etmiştir.

Münih İdare Mahkemesi’nin kararının her türlü aktif ve pasif hizmet sunma özgürlüğünün Türk vatandaşları açısından Yabancılar İkamet Kanunu Uygulama Yönetmeliği’nin 5’inci maddesinin 1’inci fıkrasının 1 no’lu hükmünde zikredilen vizeye tabi olmayan diğer ikamet türleri kapsamı alanında değerlendirilmesi gerektiği, Katma Protokolün 41’inci maddesinde öngörülen mevcut durumda kötüleştirme yapılamaz ilkesinin (Stillstandklausel) koruma

alanına girdiği için Türk vatandaşlarının vizeye tabi olamayacağı ve Almanya'nın hizmet sunumuna ilişkin vize uygulamasının hukuka aykırı olduğu, bundan dolayı Türk vatandaşlarının her türlü hizmet sunmak ve almak amaçlı seyahatlerinin vizeden muaf olması gerektiği düşünülmektedir.

6.2.15. Federal İş Mahkemesi'nin İşyeri Başvurusunda Ayrımcılığın Belirgin Olmasına İlişkin 27.01.2011 tarih ve AZR 483/09 sayılı Kararı

Bir iş başvurusu yapan hamile bir kadının hamilelik durumunu bilen işverenin işyerine kadın yerine bir erkeği alması halinde, hamile kadının cinsiyetten kaynaklanan bir ayrımcılığa uğradığını kanıtlayabilmesi için hamileliğin dışında cinsiyetten dolayı ayrımcılığa uğradığını tahmin edilebilir gösteren başka olguları da açıklaması gereklidir. Anılan durumun kanıtlanması için zor şartlar ileri sürülemez.

Davacı kadın davalı işveren yanında enternasyonal pazarlama bölümünde çalışırken, bu bölümün başında bulunan kişinin 2005 Eylül ayında işten ayrılması üzerine bu pozisyonda çalışmak üzere başvurmuştur. Ancak, işveren bu yere hamile olduğunu bildiği davacının yerine bir erkeği yerleştirmiştir. Davacı kadın bunun üzerine hamile olduğu için cinsiyetten dolayı ayrımcılığa uğradığını iddia ederek, işverenin kendisine tazminat ödemesini talep etmiştir. Ancak davalı işveren, hamileliğin seçimde rol oynamadığını, erkek aday için nesnel sebeplerin işe yerleştirmede rol oynadığını ileri sürmüştür.

İş mahkemesi davacıyı haklı görmüştür. Bir üst mahkeme olan Eyalet İş Mahkemesi ise davacıyı haksız bulmuştur. Federal İş Mahkemesi, Eyalet İş Mahkemesi'nin kararını iptal ederek, davayı iade etmiştir. Federal İş Mahkemesine göre, davacı kadın cinsellikten dolayı ayrımcılığa uğradığını tahmin edilebilir gösteren olguları belirtmiştir. Davanın yeniden görüldüğü Eyalet İş Mahkemesi, davacının ortaya koyduğu olgular davacı kadının cinsiyetten dolayı ayrımcılığa uğradığını tahmin edilebilir göstermediğinden, davayı yeniden reddetmiştir. Davacının davayı tekrar temyiz etmesi üzerine Federal İş Mahkemesi, Eyalet İş Mahkemesi'nin kararını, olguların tespitinde ve cinsellikten dolayı ayrımcılığa uğramış olmasına ilişkin tahmin hususunda hukuksal hata bulması gerekçesiyle tekrar iptal ederek, davayı bu kıstaslara göre karar vermesi için Eyalet İş Mahkemesi'ne geri göndermiştir.

7. EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞMELER İLE İSTİHDAM PİYASASINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

7.1. Ekonomik Gelişmeler

Alman ekonomisi 2010 yılında tekrar büyümeye başlamıştır. 2010 yılında ekonomi % 3,6 oranında büyümüştür. Bu oran, iki Almanya'nın birleşmesinden sonra gerçekleşen en büyük büyüme oranı olarak kayıtlara geçmiştir. 2009 yılında % 4,7'lik küçülmeden sonra, büyüme öncelikle 2010 ilkbahar ve yazında gerçekleşmiştir.

2010 yılında ortalama 40,5 milyon kişi Alman istihdam piyasasında çalışmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre, 212.000 (% 0,5) daha fazladır. İşsizlerin sayısı ise bir yıl öncesine kıyasla ortalama 297.000 (% 9,2) azalarak 3.015.715'e gerilemiştir.

2010 yılında, çalışanların sayılarında bir yıl öncesine göre artış olmasına rağmen, imalat sektöründe işten çıkarmalar gerçekleşmiştir. Anılan sektörde kriz yılı sayılan 2009 yılına göre % 1,7 oranında küçülme kaydedilmiştir. Ticaret, otelcilik ve lokantacılık sektöründe 2010 yılında % 0,2'lik bir daralma olmuştur. Diğer taraftan, diğer hizmet alanlarında, örneğin finansman, kiralama ve hizmet sektörlerinde % 2,4, kamu ve özel hizmet sektörlerinde % 1,5, inşaat sektöründe % 1,4 oranlarında artışlar kaydedilmiştir.

Öte yandan, çalışılan ortalama mesai süresinde tüm iş kollarında çalışan her işçi başına bir yıl öncesine göre % 2,0'lik artış gerçekleşmiştir. Özellikle imalat sektöründe 2009 yılına göre ortalama % 5,7 daha fazla çalışılmıştır.

Fiyatlar bazında gayri safi milli hasıla ölçü alınarak tespit edilen işverimliliği, 2010 yılında bir yıl öncesine göre % 3,1 oranında artmıştır. Artış her çalışılan iş saatinde göre % 1,0'lık artışa tekabül etmektedir.

Kriz yılı olan 2009 yılından sonra hemen hemen tüm sektörlerde toparlanmalar gözlemlenmiştir. İmalat sektöründe fiyatlardan arındırılmış brüt artı değer bir yıl öncesine göre % 10,3 artmıştır. Aynı zamanda ticaret, konaklama ve ulaştırma sektörlerinde bir yıl öncesine göre % 3,3'lük artış kaydedilmiştir. Kamu ve özel hizmet sektörleri % 2,1 oranında büyümüştür. Finansman, kira ve özel hizmet sektöründe, % 1,9, inşaat sektöründe % 1,8 oranlarında büyüme gerçekleşmiştir. Ziraat, ormancılık, balıkçılık alanlarında ise % 0,3 oranında küçülmüştür.

2010 yılında ihracatta % 9,4 oranında belirgin bir artış sağlanmıştır. İthalatta da % 13,0 oranında artış kaydedilmiştir. Dış ticaret fazlası 2010 yılında % 1,1 olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılında yatırım alanlarında da artışlar gerçekleşmiştir. Donanım ve inşaat yatırımları % 10,7 artmıştır. Özellikle konut inşaatında % 4,4'lük artış kaydedilmiştir.

2010 yılında bir yıl öncesine göre tüketim harcamalarında artışlar kaydedilmiştir. Özel tüketici harcamaları % 0,5, kamu harcamaları % 2,2 artmıştır. Ulaşım ve haberleşme yatırımlarında ise 2010 yılında % 4,2 azalma gerçekleşmiştir. Özel tüketim harcamalarından özellikle ayakkabı ve giyim kuşam için yapılan harcamalar % 3,2 oranında artmıştır.

Fiyatlar bazında hesaplanan brüt gayri safi hasıla 2010 yılında % 4,2 oranında artarak 2.498 milyar Avroya çıkmıştır.

Çalışanların ücretleri ve işveren ve girişimcilerin servetlerinden oluşan toplum milli serveti 2010 yılında % 6 artarak 1.899 milyar Avro olarak kayıtlara geçmiştir. Söz konusu artış, 1992 yılından sonra kaydedilen en yüksek artış olarak gerçekleşmiştir. Çalışanların ücretleri, bir yıl öncesine göre % 2,6 oranında artarak 1.258 milyar Avro'ya yükselmiştir. Girişimcilerin ve servet sahiplerinin gelirleri ise 2010 yılında % 13,2 artarak 641 milyar Avro olarak kaydedilmiştir. Ancak, toplum milli gelirinde işçi ücretlerinin payı (Lohnquote) 2010 yılında % 2,1 azalarak % 66,3 oranına inmiştir.

Brüt ücretler 2010 yılında geçen yıla göre % 2,7 oranında artarak 1.019 milyar Avro tutmuştur. Geçen yıl iki Almanya'nın birleşmesinden sonra en yüksek düşüş yaşanan brüt ücretlerde, bu oran ile 1992 yılından beri kaydedilen en yüksek artışa ulaşılmıştır. Artış kısa süreli çalışma uygulamasının yavaş yavaş sona ermesine bağlıdır. Ücretliler tarafından ödenen ücret vergileri vergileri düşüren düzenlemelere bağlı olarak % 2,3 oranında düşmüştür. Diğer taraftan, ücretlilerden kesilen sosyal güvenliğe ilişkin primler, sağlık sigortası prim ek ödemeleri nedeniyle % 3,5 oranında artmıştır. Sonuç olarak; net ücretler % 3,9 oranında artarak 664 milyar Avroya çıkmıştır. Böylece çalışanların net ücretleri ortalaama brüt % 2,2, net % 3,4 artmıştır.

2009 yılında hane başına düşen gelir, % 2,6 oranında (2009 % 0,4, 2008 % 2,6) artmış, 1.595 milyar Avro tutmuştur. Hane başı tüketici harcamaları % 2,4 (geçen yıl % 2,2) artmıştır. Hane başı tasarruf eğilimi % 11,4'lik artışla yaklaşık bir yıl öncesinin (% 11,1) düzeyinde seyretmiştir.

Federal devlet, eyaletler, belediyeler ve sosyal sigortalardan oluşan devlet sektörünün finansmanı 2010 yılında 88,6 milyar Avro açık vermiştir (2009'da 77,2 milyar Avro, 2008'de 1,6 milyar Avro, 2007'de açık yok, 2006'da 46,5 milyar Avro açık vermiştir).

7.2. İş Piyasasına İlişkin Değerlendirmeler

2010 yılında Almanya'nın konjonktürel gelişmesi hızlanmış ve bu durum istihdama olumlu yansımıştır. Bununla çalışanların ve sigortaya tabi çalışanların sayıları artış göstermiştir. Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, tüm çalışanların sayısı yıllık ortalama 212.000 (% 0,5) artarak 40,48 milyona yükselmiştir. Artış özellikle 2010 yılının 2'nci yarısında gerçekleşmiştir. Bu dönemde bir yıl öncesine göre 427.000 (% 1,1) artış kaydedilmiştir. Bu da iki Almanya'nın birleşmesinden sonra elde edilen en yüksek artıştır. Sigortaya tabi olarak çalışanların sayıları da 2010 yılında 330.000 artarak 27,71 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı, bir yıl öncesine göre % 1,2 daha fazladır.

Sigortaya tabi çalışanların sayısı, hem tam günlük hem de kısmi çalışanların sayıları olarak artmıştır. Kısmi çalışanların sayısı bir yıl öncesine göre 187.000 (% 3,6) artarak 5,37 milyona ulaşmıştır. Tam günlük işlerde çalışanların sayısı ise 141.000 (% 0,6) artarak 22,31 milyon olarak kaydedilmiştir.

Sigortaya tabi çalışanlar, % 68,5'lik oranla çalışanların büyük bölümünü teşkil etmektedir. Ancak, her geçen yıl bu oran biraz daha azalmaktadır. 2000 yılında bu oran, % 71,1, 1992 yılında ise % 77,1'dir.

Bu dönemde, bağımsız çalışanların ve küçük ücretli işlerde çalışanların sayıları artış göstermiştir. Bağımsız çalışanların oranı 2010 yılında 7.000 (% 0,2) artarak 4,42 milyona yükselmiştir. Böylece 2010 yılında çalışanların % 10'unu bağımsız çalışanlar oluşturmuştur. 2000 yılında bu oran % 10,0, 1992 yılında % 9,4 olarak gerçekleşmiştir.

Düşük ücretli işlerde çalışanların sayılarında, özellikle de bunların sigortaya tabi olarak çalışanlarında az bir düşüş gerçekleşmiştir. Bunların sayısı, 2010 yılında 15.000 (% 0,3) azalarak 4,92 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Sigortaya tabi çalışırken ayrıca ek bir işde çalışanların sayısı bir yıl öncesine göre 98.000 (% 4,3)artarak 2,36 milyona çıkmıştır.

2008 ve 2009 yıllarında üretimde kaydedilen büyük düşüş, fazla mesainin mümkün olduğunca kaldırılması ve kısa süreli çalışma uygulaması sayesinde istihdam piyasasına oldukça dengeli bir şekilde yansımıştır. 2009 yılında ortalama 1,11 milyon işçi kısa çalışma uygulaması kapsamına alınmıştır. Ortalama mesai kaybı bununla normal mesai süresinin üçte biri oranında gerçekleşmiştir. 2010 yılında mesai kaybı büyük oranda telafi edilmiştir. 2010 yılında işçi başına çalışma süresi % 1,8, iş hacmi ise % 2,1 artmıştır. Bunun sonucunda iş verimliliği artmış ve üretim maliyetinde belirgin düşüşler gerçekleşmiştir.

Ortalama çalışma süresi kısa süreli iş uygulaması çerçevesinde istihdam sayısındaki azalmaya bağlı olarak artmıştır. Kısa süreli çalışanların sayısı 2009 yılından 2010 yılına kadar 1,14 milyondan 500.000'e düşmüştür.

Sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı, Haziran 2009'dan Haziran 2010'a kadar Batı Almanya'da % 1,1 artarak 22,41 milyona, Doğu Almanya'da ise % 1,5 artarak 5,30 milyona çıkmıştır.

Eyaletler bazında hemen her eyalette artış kaydedilmiştir. Thüringen ve Brandenburg Eyaletlerinde % 2,1 ve % 1,7 oranlarıyla en büyük artış kaydedilmiştir. En az artış ise % 0,5 ile Bremen Eyaletinde gerçekleşmiştir.

Branşlara göre sigortaya tabi çalışanların sayıları da hemen hemen tüm işkollarında artış göstermiştir. Özellikle, ödünç işçi verilen sektörde büyük artış kaydedilmiştir. İmalat ve ticaret sektörlerinde ise azalma kaydedilmiştir.

İstihdamda yaşanan yapı değişikliği hizmet sektörünün ağırlığını artırmıştır. 2010 yılında sigortaya tabi çalışanların % 68,8'i hizmet sektöründe istihdam edilmiştir (2009'da % 68,2, 2008'de % 67,7). Sigortaya tabi çalışanların % 30,4'ü (2009'da % 31,0, 2008'de % 31,5) imalat sektöründe çalışmıştır.

2010 yılında işsizlerin sayısı belirgin şekilde azalmıştır. 2010 yılında ortalama 3.244.000 işsiz kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre, 179.000 (% 5) daha azdır. Aralık ayı sonu itibariyle 2009 Aralık ayından 2010 Aralık ayına kadar işsizlerin sayısı 260.000 (% 8) azalmıştır.

İşsizlerin sayısında Doğu Almanya'da daha belirgin bir azalma gözlemlenmiştir. 2010 yılında Doğu Almanya'da yılda ortalama % 8 (90.000) azalma gerçekleşmiş ve sayı 1.013.000 olarak kaydedilmiştir. Batı Almanya'da ise işsiz sayısı yıllık ortalama % 4 (89.000) azalarak 2.232.000'e düşmüştür.

Sadece Bremen eyaletinde küçük bir artış kaydedilmekle birlikte diğer eyaletlerin tamamında işsiz sayısı azalmıştır. En büyük düşüş, % 14 ile Thüringen, % 10 ile Saksonya Anhalt ve Brandenburg, % 6 ile Bavyera, Hessen ve Palatina eyaletlerinde gerçekleşmiştir.

2010 yılında 3.244.000 işsizden yıllık ortalama 1.077.000'si (% 33) birinci basamak işsizlik parası; 2.167.000'i (% 67) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir yıl öncesine göre, birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 116.000 (% 10), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 63.000 (% 3) azalmıştır.

2010 yılında toplam 9,19 milyon kişi işsiz olarak kayıtlara geçmiştir. 9,40 milyon işsiz yeni bir iş yerine yerleştirilmiştir. 2010 yılında ayda ortalama işsizlerin % 24'ü bir işe yerleştirilmiştir. 2009 yılında bu oran % 22,1, 2008 yılında ise % 22 olmuştur.

İşsiz kalınan süre 2010 yılında biraz uzamıştır. İşsizler ortalama 34,3 haftada yeni bir iş bulabilmişlerdir. Bir yıl öncesinde bu süre, 33,4 hafta olmuştur. Uzun süreli işsizlerin (12 aydan fazla işsiz kalanlar) sayısı az da olsa artmıştır. 2010 yılında ortalama 940.000 uzun süreli işsiz kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre, 7.000 (% 1) daha fazladır. Uzun süreli işsizlerin tüm işsizler içindeki oranı % 29,7'den % 31,6'ya yükselmiştir. 2010 yılında 241.000 işsiz uzun süreli işsizlik durumunu sona erdirmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre % 18 daha fazladır.

Tüm çalışanların sayısı baz alınarak hesaplanan işsizlik oranı 2010 yılında yıllık ortalama % 7,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,5 daha azdır.

2010 yılı itibariyle işsizlik oranı Doğu Almanya'da Batı Almanya'ya göre oldukça yüksek gerçekleşmiştir. Burada oran ortalama % 12 olarak kaydedilmiştir. Batı Almanya'nın işsizlik oranı ise % 6,6 olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine göre işsizlik oranı Batı'da % 0,3, Doğu'da ise % 1,0 azalmıştır.

7.3. Meslek Eğitimi

Ekim 2009'dan Eylül 2010'a kadar 483.500 açık mesleki eğitim yeri kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre ekonomik krize rağmen 8.100 (% 1,7) daha fazladır. Söz konusu mesleki eğitim yerlerinden 425.600'ü işletme içi, (bir yıl öncesine göre 17.200 (% 4,2) daha fazla), 57.900'ü işletme dışı mesleki eğitim yeri bir yıl öncesine göre 9.100 -% 13,5daha az olarak kayıtlara geçmiştir. Görüldüğü gibi işletme dışı meslek eğitimi sayısındaki azalma süreklilik kazanmıştır.

Batı Almanya'da 394.700 (bir yıl öncesine göre 13.100 -% 3,4- daha fazla), Doğu Almanya'da ise 88.600 (5.000 -% 5,3- daha az) açık mesleki eğitim yeri kaydedilmiştir. İşletme içi mesleki eğitim yeri sayısı, Doğu Almanya'da 68.600 olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine göre 2.000 (% 3,0) daha fazla. İşletme dışı mesleki eğitim yeri sayısında ise bir yıl öncesinde olduğu gibi düşüş devam etmiştir. Bu sayı 20.000 olarak kaydedilmiştir. Bir yıl öncesine göre 6.900 (% 25,7) daha az. Batı Almanya'da işletme içi mesleki eğitim sayısı 15.200 (% 4,5) azalarak 356.800'e inmiştir. İşletme dışı mesleki eğitim yeri sayısı ise, 37.900 olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine göre 2.100 (% 5,3) daha azdır.

2010 Eylül sonu itibariyle 560.100 gençle mesleki eğitim anlaşması bağitlanmıştır. Bir yıl öncesine göre 4.200 (% 0,8) daha az. Bağitlanan mesleki eğitim sayısında 2010 yılında da Doğu Almanya'da büyük düşüş kaydedilmiştir. Burada 91.700 mesleki eğitim sözleşmesi imzalanmıştır. Bu sayı oran olarak değerlendirildiğinde bir yıl öncesine göre % 7,4 daha azdır.

2010 yılında 552.000 genç bir mesleki eğitim yerine yerleştirilmek üzere başvuru yapmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 3.300 (% 0,6) daha azdır. Azalma özellikle Doğu Almanya'da gerçekleşmiştir.

Batı Almanya'da başvuru sahibi genç sayısı 2010 yılında 10.800 (% 2,4) artarak 457.300'e yükselmiştir. Doğu Almanya'da ise bu gençlerin sayısı 14.100 (% 13,0) azalarak 94.700'e inmiştir.

2010 yılında Almanya'da 483.500 mesleki eğitim yerine 552.200 meslek eğitim yeri arayan genç karşılık gelmiştir. Burada matematiksel fark 68.600 olarak kaydedilmiştir. Bu fark, bir yıl öncesinde 80.100 olarak gerçekleşmiştir. Almanya genelinde açık mesleki eğitim yeri ile mesleki eğitim yeri arayan genç sayısı karşılaştırıldığında 1 mesleki eğitim yerine 1,14 genç düşmektedir. Bir yıl öncesinde 1 mesleki eğitim yerine 1,17 genç düşmüştür. Batı Almanya'da bu oran: 1'e 1,16, Doğu Almanya'da 1'e 1,07'dir.

2010 yılı sonunda 12.300 genç henüz bir mesleki eğitim yerine yerleştirilememiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 3.400 (% 21,8) daha azdır. Almanya genelinde başvuru sahibi gençlerin % 2,2'si henüz mesleki eğitim yeri bulamamışlardır. Batı Almanya'da 8.500 (2.800 -% 24,6- daha az), Doğu Almanya'da 3.800 (700 -% 14,9- daha az) genç mesleki eğitim yerine yerleştirilememiştir. Batı Almanya'da başvuru sahibi gençlerin % 1,9'u, Doğu Almanya'da ise % 4'ü meslek eğitim yeri bulamamıştır.

2010 Eylül sonunda 19.600 (bir yıl öncesine göre 2.400 ya da % 13,6 daha fazla) meslek eğitim yerine yerleştirme yapılamamıştır. Batı Almanya'da 15.800 (1.300 -% 9,3- daha fazla), Doğu Almanya'da 3.700 (1.000 -% 38,6- daha fazla) açık mesleki eğitim yeri bulunmaktadır.

2010 yılında 12.300 mesleki eğitim yerine yerleştirilemeyen genç ile 19.600 yerleştirme yapılamayan mesleki eğitim yeri arasındaki fark 7.400 olarak gerçekleşmiştir. Bir yıl öncesine göre bu fark 1.600 olarak kaydedilmiştir.